

**určeno pouze pro studijní účely
v případě komerčního využití textu nebo jeho veřejné prezentace
v jakékoliv formě je třeba kontaktovat autora překladu!
porušení autorských práv je trestné, vole!**

JOHN FORD
ŠKODA, ŽE BYLA DĚVKA

Přeložil Jiří Josek

OSOBY

BONAVENTURA, mnich
KARDINÁL, papežský nuncius
SORANZO, šlechtic (soranzo)
FLORIO, parmský občan
DONADO, jiný občan
GRIMALDI, Říman
GIOVANNI, Floriův syn
BERGETTO, Donadův synovec (berdžeto)
RICHARDETTO, domnělý lékař (rikardeto)
VASQUES, Soranzův sluha
POGGIO, Bergettův sluha (podžio)
ANNABELLA, Floriova dcera
HIPPOLITA, Richardettova manželka FILOTIS, Richardettova neteř PUTANA, Annabellina chůva
banditi, strážní, služebníci atd.
Odehrává se v Parmě.

JEDNÁNÍ PRVNÍ

SCÉNA 1.

Vystoupí mnich Bonaventura a Giovanni.

BONAVENTURA Přestaň už o tom diskutovat, chlapče.

To není téma, o které se můžeš
přít jako ve škole, argumentovat
pro nebo proti. S nebem nejsou žerty.
Mudrci, kteří chtěli dokazovat
neexistenci Boha rozumem,
se první pomátli a vzal je čert.
Zbyl po nich jenom zápach ateismu.
Vždyť je to nesmysl! Oč lepší je
velebit slunce za to, že nám svítí,
než ptát se, proč tu je, a zpochybňovat ho.
Nic nechci slyšet.

GIOVANNI Otče, prosím vás!

Vám otevřel jsem svou ztrápenou duši,
vylil vám srdce, prozradil vám i
ty nejtajnější zákruty své mysli.
Z toho, co cítím, vím, čím žiju, nic
vám není neznámé. A vy mně teď
nechcete podat svou pomocnou ruku?
Nesmím, co může každý? Milovat?

BONAVENTURA To jistě smíš, můj synu...

GIOVANNI Nesmím chválit
krásku, z níž by si všichni bohové,
kdyby ji znali, vytvořili modlu
a klaněli se před ní jako já.
BONAVENTURA Šílenče, zadrž!
GIOVANNI Copak pouhý zvuk,
ubohá formalita, podle níž
dva lidé zvou se bratr nebo sestra, smí vrazit klín mezi mě a mou lásku?
Z jednoho lůna jsme. Proč musí být
to místo zrodu hrobem mého štěstí?
Tím spíš jsme přece k sobě poutáni
přirozenými svazky krve, citu
i rozumu, a budete-li chtít,
i církev učiní z nás jednu duši
a jedno tělo, srdce, jedno vše.

BONAVENTURA Jsi ztracen, nešťastníku, končím s tebou.

GIOVANNI Jen proto, že jsem její bratr, bude
mi navždy odepřeno její lože?
Ne, otče. Vidím vám teď na očích
lítost a soucit. Váš věk dělá z vás
proroka, který vyřkne svatou radu.
Prosím vás, velebnosti, najděte mi lék,
jenž vyléčí mé strašné utrpení.

BONAVENTURA Pokání, synu! Kaj se za své hříchy.
Že urazil jsi Božský Majestát
svým třeštěním a skoro rouháním.

GIOVANNI Nic takového, drahý zpovědníku.

BONAVENTURA Kam poděl se ten mladý učenec,
ten, kterého před třemi měsíci
v Boloni velebili jako zázrak?
Pánové z univerzity ti tleskali,
jak moudře mluvíš, jak se chováš, jaké
máš skvělé vzdělání a vůbec všechno.
Coby tvůj učitel pukal jsem pýchou
a radši jsem odešel z kláštera,
abych byl s tebou. Úroda mé setby
je ale ztracena, tak jako ty.
Z náruče vědy chceš se, Giovanni,
vrhnout do spárů chtíče - nebo smrti?
Smrt chodí chtíči v patách. Rozhlédni se!
Ve světě objevíš tisíce tváří,
jež září nádherněji než tvá modla.
Namísto své vyber si radši cizí!
Hříšník vždy prohrává, i když vítězství sklízí.

GIOVANNI Spíš byste mohl příliv oceánu
svým slovem zastavit než moji lásku!

BONAVENTURA Jsem v koncích a ty v žáru hříšné vášně
najdeš svou zkázu. Nebe ví, co dělá.
A přece slyš mou radu.

GIOVANNI Kéž mi život vrátí!

BONAVENTURA Jdi domů. Hned se zamkni v pokoji.

Vrhni se na kolena, líbej zemi.
Běduj a naříkej! S každým tvým slovem
ať prýští z tebe slzy, nebo krev.
Pros Boha, ať tvou duši očistí
od lepry chtíče, již jsi zamořen.
Připusť, že jsi jen červ, ubožák, troska,
nicka. Naříkej, vzdychej, modli se
každý den třikrát, třikrát každou noc.
To dělej sedm dní. Nepřejde-li
tě tvoje vášeň, ihned za mnou přijď
a něco vymyslíme. Modli se.
I já se budu modlit za tebe.
Už pouze Bůh ti pomoci dovede.

GIOVANNI To udělám! A buďto mě to změni,
nebo mým osudem bude mé pokušení.
Odejdu.

SCÉNA 2.

Vystoupí Grimaldi a Vasques, který je připraven k boji.

VASQUES Chopte se zbraně, pane, jestli jste chlap, a já vás poženu svinským krokem.
GRIMALDI Jsem voják a biju se jen se sobě rovnými.
VASQUES Však já tě srovnám touhle šavlí a udělám z tebe hned několik vojáků, až se o tebe armády poperou. Vidíš moje šediny? Ty už viděly krve! Tak budeš tasit, sketo?
GRIMALDI Zmiz! S takovým otrapou se zahazovat nebudu. Zavolej svého pána a poznáš, s kým máš tu čest...
VASQUES Babský řeči, na to jseš dobrej! Ale já ti ukážu, ty dezertní syrečku, že můj pán má služebníky, na jejichž úroveň a výkon ty nemáš. Tak přišel jsi bojovat, nebo žvanit?
GRIMALDI S tebou ani jedno. Jsem Říman a šlechtic a má dobrá pověst mě už stála něco prolité krve.
VASQUES Jseš zbabělec a blázen. Bij se, nebo, při tomhle meči, rozpárám ti břicho. Ve jménu mého pána, budeš se bít?
GRIMALDI Neprovokuj mě, nebo -
VASQUES Tumáš!

(Bojují. Grimaldi ustupuje.)

Vystoupí Florio, Donado a Soranzo.

FLORIO Co je to za virvál u mého prahu?

Nemůžete jít jinam, když si chcete
zchlazovat žáhu jeden na druhém?
Musím být věčně svědkem těchto bitek
a nemít ve svém vlastním domě klid?
To je tvá láska, Grimaldi? Fuj! Styď se!

DONADO A ty, Vasquesi, už s tím taky přestaň.

Není to pěkné vyvolávat rvačky
a ty máš prsty v každé.

Vystoupí nahoře Annabela a Putana.

FLORIO O co jde?

SORANZO Když dovolíte, páni, vysvětlím to.

Ten pán, prý voják (já o tom nic nevím),
stal se mým sokem v lásce k vaší dceři,
siňore Florio, které se dvoří,
příčemž mě před ní sprostě pomlouvá.
Myslí si, že čím víc mě poníží,
tím víc si u ní na můj úkor šplhne.
Možná máš, Grimaldi, šlechtický původ,
svým chováním však projevuješ ducha
tak nízkého, že jako pravý šlechtic
bys musel pohrdat sám sebou tak
jako já tebou. Sluha měl mu dát
za vyučenou za ty jeho řeči,
protože bít se s ním je pod mou úroveň.

VASQUES A kdybyste nás nechali, pustil bych mu pořádně žilou, aby se vidělo, jestli mu teče modrá. Jazyk jsem ti měl uříznout jako vzteklymu psu!

GRIMALDI Však já tě ztrestám, Soranzo!

VASQUES Mísu prejtu ztrestáš, to jo! Hrr na ni, ty telecí hlavo. Prejt ti půjde k duhu víc nežli španělská šavle.

GRIMALDI Ještě si na mě vzpomeneš!

SORANZO Nebojím se tě, Grimaldi.

Odejde Grimaldi.

FLORIO Siňore Soranzo, to nechápu.

Proč tahle bouře, když mé slovo máte?
Já vás měl na jazyku, dcera vás má v srdci.
Žárlivci můžou říkat různé věci.

VASQUES Jenže, siňore Florio, slova jsou někdy potvory zrádný, takže i mírnounká holubička může někdy frknout k jinému.
Nedivte se mýmu pánovi.

FLORIO Ty radši mlč!

Za nic bych nechtěl, aby kvůli dceři
prolita byla byť i kapka krve.
Vasquesi, zastrč meč. Půjdem to zapít.

Odejdou Florio, Donado, Soranzo a Vasques.

PUTANA Tak jak se ti to líbí, holčičko. Všude kolem se to tady škorpí a vzteká a pere a hádá - jenom kvůli tobě. Měla by ses hlídat, děvenko, než tě někdo ve spánku sebere a odnese. ANNABELLA Tohle mě nezajímá, chůvo.

Na tyhle věci vůbec nemyslím.

Prosím tě, jdi. Chci zůstat o samotě.

PUTANA Prý zůstat o samotě! Ty sotva! Milá zlatá! To bude láska jako trám! Ale já ti to přeju! Ani ta nejvznešenější dáma v Itálii nemá fajnovější výběr než ty.

ANNABELLA Mluvíš nesmysly.

PUTANA Tak si je vezmem popořadě. Začnem od toho nejhoršího. Grimaldi. Voják. Ta figura! Prý je z Říma a jeho strýc je ten slavný hrabě Monferrato. Říkají, že ve válce proti milánským se moc vyznamenal. Ale, holka, já bych ho nebrala. To víš, vojáci. Pořád se někde sekají, honimíří, a mezi dvaceti se nenajde jeden, co by měl všechny údy v pořádku, no ne? A navíc se mi nelíbí, jak švihá nohama (že by měl syfilis?) Kdyby nebylo z čeho vybírat, možná by ušel, ale takhle to není ten pravej!

ANNABELLA Proboha mlč!

PUTANA Jako ženská ti řeknu, že mně se teda nejvíc líbí siňor Soranzo. Je to člověk rozumný. A navíc bohatý, a navíc laskavý, a navíc je to šlechtic. Prostě já kdybych byla Annabella, jinýho bych nechtěla než právě jeho. Má peníze, má původ a nemá žádnou nemoc, což

je u člověka, kterému je už pětadvacet, dneska velká vzácnost. Kromě toho je fešák, není držgrešle - což můžu potvrdit - a taky tě miluje - což můžeš potvrdit zase ty. Ale hlavně je to chlap, jinak by si těžko vysloužil své dobré jméno u té nenasytné vdovičky pani Hippolity, a to ještě když byl její nebožtík naživu. Kvůli týhle pověsti, děvče moje zlatý, ti ho ze srdce přeju. Každý mužský občas stojí za hřích, ale manžel musí stát v pozoru pořád, protože toho máme doma. POvidám: vezmi si siňora Soranza a uvidíš, že neprohloupíš. ANNABELLA Ještě je ráno, a ta ženská už je opilá!

Vystoupí Bergetto a Poggio.

PUTANA Koukni, děvče, co to k nám jde. Další numero do tvých oučtů. Opice v hedvábí! No to se podívejme!

BERGETTO Myslel sis, Poggio, že já kvůli nějaký rvačce nedojím oběd a nechám si umazat svý nový šaty?

POGGIO Ne, takovou blbost bych od vás ani nečekal.

BERGETTO Slyšel jsi někdy, Poggio, že by chlap na ženění jako já riskoval všecko, co má?

POGGIO Nikdy, pane! Zvlášť když to dědictví ještě nemáte.

BERGETTO Je to možný? Taková ohavnost, Poggio! Tvý rozumy bych nekoupil ani za strýčkovo kapesný. Já teď ale budu mít lepší porízení. Strýček mi našel ženskou. Stačí se umejt nahoře a převlíct vespod a jdu na ni. Sleduj mě, Poggio. *(Vznešeně kráčí.)*

POGGIO No pane, vy se přímo vyjímáte! - *(Stranou)* Jako koza na ledě.

Odejdou Bergetto a Poggio.

ANNABELLA Tenhle hňup mě taky pronásleduje.

PUTANA Můžeme ho vynechat. Jeho zazobaný strýčínek, siňor Donado, co je teď zrovna u tvého pana otce, se tím zlatým telátkem ohání a myslí si, že ty jako hloupá nána před ním padneš na zadek. Ale snad jsem ti dala lepší vychování, holčičko. Není všecko zlato, co se třpytí, a zahazovat holuba kvůli tomuhle vrabečkovi, by byl smrtelný hřích. Ten ať se jde pověsit, kanimůra.

Vystoupí Giovanni.

ANNABELLA Putano, vidíš? Podívej se! Tamhle se objevil nějaký božský přízrak! Vypadá smutný, zasněný a jak je krásný. Kdo je to?

PUTANA Kde?

ANNABELLA Pod námi.

PUTANA To je tvůj bratr, děvče.

ANNABELLA Ne!

PUTANA Je to tvůj bratr.

ANNABELLA Určitě není. Tenhle nešťastník, tonoucí ve smutku, je jeho stín. Rukama lomí, z očí stírá slzy, pláče a pláče. Sténá, nařiká. Chůvičko, pojďme za ním. Má mě rád a neodmítne prozradit mi, co je důvodem jeho strašlivého žalu. *(Stranou)* Cítím jakousi hroznou předtuchu. *Odejdou Putana a Annabella.*

GIOVANNI Jsem v koncích! Dost už! Smrt a konec všeho!

Čím víc se bráním, tím víc po ní toužím,
a s mojí touhou stoupá beznaděj.
Jsem ztracený! Hledal jsem pomoc, radu,
lék, jímž bych utišil šířavou bolest.
A zbytečně. Nezachrání mě nic!
Kdyby to nebyl hřích, pak z naší lásky
bych učinil si modlu, stvořil boha!
Nebe už unavil jsem modlitbami,
z pramenů slz vycedil všechnu vláhu,
útroby vyhladověl dlouhým půstem,
zkusil jsem vše, co rozum, věda ví,
však oplátkou jsem dostal třesky plesky,
kterými starci straší mladé. Jsem, co jsem!
Buď se jí vyznám, nebo zemřu! Není
to chtíč! Osud mě pohání! Otrocký strach
a hanba zbabělců ať jdou mi z cesty!
Řeknu jí, že ji miluju, i kdybych
se s těmi slovy propad do pekel.
Právě sem jde!

Vystoupí Annabella a Putana.

ANNABELLA Bratře!

GIOVANNI *(Stranou)* Jestliže ve mně přebývá odvaha, mocnosti nebeské, přeneste mi ji všechnu do jazyka!

ANNABELLA Bratře, ty se mnou nemluvíš?

GIOVANNI Mluvím. Jak se máš, sestro?

ANNABELLA Všelijak, ale ty nevypadáš vesele.

PUTANA Proč jste tak smutný, pane Giovanni?

GIOVANNI Prosím tě, nech nás o samotě. Sestro, musím si s tebou promluvit.

ANNABELLA Odejdi, chůvo.

PUTANA (Stranou) Být to někdo jinej než bratr a sestra, mohla bych si myslet bůhvíco. No co, nechám je tady.

Odejde Putana.

GIOVANNI Podej mi ruku, sestro. Projdeme se.

Přede mnou se červenat nemusíš
a nikdo nežli já a ty tu není.

ANNABELLA O co ti jde?

GIOVANNI Nechci nic špatného. Věř mi!

ANNABELLA Špatného?

GIOVANNI Nechci. Jak se ti daří?

ANNABELLA (Stranou) Doufám, že nešílí. - Děkuju, dobře.

GIOVANNI Zato já jsem nemocný. Na smrt. Věř mi.

ANNABELLA Nebesa, slitujte se. Snad se mylíš.

GIOVANNI Miluješ mě, sestřičko?

ANNABELLA Sám víš, že ano.

GIOVANNI Ano, vím. Jsi velmi krásná!

ANNABELLA No tak! Máš nějakou rozvernou nemoc.

GIOVANNI Dokážu to. Básníci chtějí lidi přesvědčit,
že z bohů Juno je ta nejhezčí.
Jenomže já ti přísahám, že nebe
krásnější dívku nezná nežli tebe.

ANNABELLA Pěkné.

GIOVANNI Tvé oči, hvězdy, něžně planoucí,
dokáží jako oheň Prométheův
dát život i mrtvému kameni.

ANNABELLA Styď se!

GIOVANNI Líčka máš hned bílá jak lilie,
hned růže je svým nachem pokryje.
Tvé rty svádějí světce na scestí,
a poustevníka vedou k neřesti.

ANNABELLA Lichotíš mi, nebo se vysmíváš?

GIOVANNI Z krásy, co umělec kdy zpodobnil
či pánbůh stvořil, lepší nenajdeš,
než v zrcadle, kam podíváš se ty.

ANNABELLA Ty jsi taky moc hezký.

GIOVANNI Ber! (Nabízí jí dýku.)

ANNABELLA Co s tím?

GIOVANNI Vidíš mou hrud'? Tu dýku do mě vraž.
Srdce mi vyřízni a uvidíš,
že je v něm psáno přesně to, co říkám.
Tak co?

ANNABELLA Myslíš to vážně?

GIOVANNI Smrtelně.

Můžeš mě milovat?

ANNABELLA Já tebe?

GIOVANNI Ano.

Duši mám na troud, k smrti umučenou.
Annabello, jsem v koncích s rozumem.
Sestřičko, láska k tobě a tvá krása
mi vzaly klid a zbavují mě žití.
Bodni už!

ANNABELLA Nikdy! To se nesmí stát.

Je-li to tak, ať já jsem radši mrtvá!

GIOVANNI Je, Annabello. Tohle není žert!

Dlouho jsem potlačoval v sobě žár,
který mě uvnitř pátil. Kolik nocí
jsem pronářikal, proplakal a probděl
v úvahách o tom, jak je osud zlý.
Ubíjel jsem sám sebe argumenty
a obelhával se ctnostnými moudry.
To všechno zbytečně! Ty jsi můj život.
Buď budeš mou, nebo já musím zemřít.

ANNABELLA Myslíš to upřímně?

GIOVANNI Ať propadnu se,
jestli to není svatosvatá pravda.

ANNABELLA Vždyť jsi můj bratr, Giovanni.

GIOVANNI Já vím.

Ty jsi má sestra. To vím taky. Ale
můžu ti dokázat, že o to spíš
patříme k sobě. Příroda je moudrá.
Když stvořila tě, na mě myslela.

Nebude přece naši krásu hloupě
rozdávat jiným. My jsme spojeni
rodem a krví, proto musíme být
spojeni rovněž mileneckou láskou.
Žádal jsem církev svatou o radu.
Řekli mi, že tě můžu milovat.
Co smím, to udělám. Budu tě milovat.
Smím žít, či musím zemřít?

ANNABELLA Žij! Jsi vítěz

a bojovat jsi vůbec nemusel.
Mé srdce se ti vzdalo už tak dávno.
Stydím se, když to říkám. Pravdou je,
že za každý tvůj vzdech, za každou slzu,
já provzdychala, proplakala sto.
Že miluju a že to nesmím říct
tomu, na jehož lásku nesmím pomyslit.

GIOVANNI Bohové, slitujte se, ať ta slova nejsou
jen sen, který se rozplyne.

ANNABELLA Já klekám.

(Pokleká.)
Při prachu matky zapřísahám tě,
nezrad' mě, bratře, z rozmaru či zášti.
Buďto mě miluj, nebo zab.

GIOVANNI Já klekám.

(Pokleká.)
Při prachu matky zapřísahám tě,
nezrad' mě, sestro, z rozmaru či zášti.
Buďto mě miluj, nebo zab.

ANNABELLA Myslíš to doopravdy?

GIOVANNI Naprosto,
a doufám, že ty taky, nebo ne?

ANNABELLA Přísahám.

GIOVANNI Přísahám. Polibek na to.

(Políbí ji.)
A ještě jeden. Další. Vstaňme už.
(Povstanou.)
Cítím se jako v ráji. Miláčku,
co budem dělat.

ANNABELLA Co chceš.

GIOVANNI Pojd'me tedy

a brzy spolu, lásko, v posteli
zapomenem, že jsme kdy trpěli.
Odejdou.

SCÉNA 3.

Vystoupí Florio a Donado.

FLORIO Siňore Donado, co říkáte,
já chápu, ale pochopte vy mě.
Svou dceru nechci do ničeho nutit.
Mám jen dvě děti. Ji a syna. Syn pořád jen leží v knihách, až se bojím,
že mu to mudrování škodí. Kdyby
měl skončit špatně, všechnu naději
vkládat můžu jen do ní. Bohatství
mám chválabohu dost. Hvězdy mi přály.
Může se vdávat podle vlastní volby.
Ne kvůli majetku, jen a jen z lásky.
Bude-li chtít vašeho synovce,
ať si ho má a basta.

DONADO Výtečně!

Jste skvělý otec, a - pokud jde o mě -

budou-li svoji, tak - jen mezi námi -
jsem ochoten dát svému synovci
tři tisíce florinů ročně, dokud
jsem naživu, a zbytek po smrti.

FLORIO Poctivá nabídka. Váš synovec
má u nás dveře otevřené. Ať se
mé dceři dvoří. Já s tím souhlasím.
Prozatím na shledanou, siňore.
Odejde.

DONADO Naděje by tu byla - kdyby on
nebyl tak beznadějně tupý. Mamlas!
Čím by ji získal? Já mít jeho věk
je mojí natotata. Poučím ho,
a když mě poslechne, bude i jeho.
Jde sem.

Vystoupí Bergetto a Poggio.

Kam se tak hrneš, synovče?

BERGETTO Strýčku, slyšel jsem zrovna tak podivnou zvěst, až jsem z toho janek. Vid', Poggio.

POGGIO To teda je.

DONADO Jakou zvěst, Bergetto?

BERGETTO Holič mi při holení povídal, že k nám do města přivandroval chlápek, co prej má takovou velkou almaru, a do tý když
hodíte pěták, vypadne vám celá pětka. A ten chlápek prej taky vlastní úžasnýho koně - úplnou obludu, povídal holič, a ten že má hlavu
rovnou nad vocasem, že to žádný křesťan jakživ neviděl. Je to pravda, Poggio? POGGIO Holič to říkal, to je fakt.

DONADO A ty tam hned pádíš?

BERGETTO No jistě.

DONADO Jsi hlupák a hlupákem zůstaneš. Nikam nepůjdeš. Na šaškárny tě užije, ale dělat, co jsem ti řekl, to ne, vid'? Ty hlavo
dubová, kdy dostaneš rozum? Chceš být celému městu pro legraci?

POGGIO Pán se ptal vás, pane.

BERGETTO Nebudu přece pořád sedět doma. Chci vidět, co se teď nosí ve světě. Jako ostatní. Že jo?

DONADO Nosí se tahat za nos lidí, jako jsi ty. O čem jste mluvili se slečnou Annabellou, když jsi ji onehdy navštívil?

BERGETTO Jo s tou? Strýčku, já jsem vám ji tak rozesmál, až se popadala za to - za všechno, co jí přišlo do ruky.

DONADO Neříkej. A čím jsi ji rozesmál?

BERGETTO Co jsem jí to řekl, Poggio?

POGGIO Řekl jí, pane, že ze všech Parmazánů tady z Parmy nejvíc žere ji, a že kdyby neměla nos jako jelito, ale jako jitrnici, žral
by ji ještě radši.

DONADO Pitomec.

BERGETTO A pak se mě, strýčku, zeptala, jestli je nás doma takových jako já víc, a já jí na to, že táta vždycky říká: "Díky Bohu, že je
jenom jeden!"

DONADO Idiot!

BERGETTO Pak se mě zeptala, jestli na mě strýček Donado pamatoval v poslední vůli?

DONADO Vida! To bylo dobré, že udeřila na tuto strunu!

BERGETTO Na jakou strunu? Já bacil do ní. Že nejste vůl, abyste si nepamatoval svého prvního a posledního dědice, a že nedovolím,
aby vás takhle urážela. Načež se zasmála a odešla.

DONADO No vidím, chlapče, že ses nezměnil. A protože na tvou výřečnost se spolehnout nelze, hodím na papír pár dvorností a
přihodím vzácný šperk. Snad si dá říct.

BERGETTO To bude prima, strýčku.

DONADO Mlč už, člověče.

Ještě se pokusím vzít rozum do hrsti
a svedu zápas s tvou blbostí.

BERGETTO Poggio, jdem, Poggio, jde se!
Odejdou.

JEDNÁNÍ DRUHÉ

SCÉNA 1.

Vystoupí Giovanni a Annabella, kteří přicházejí z ložnice.

GIOVANNI Pojd', Annabello, už nejsi jen má sestra.

Ted' jsi má láska. Nečervenej se,
můj krásný zázraku. Dobyla jsi mě tím, že ses mi vzdala. Za tvé srdce dávám
ti oplátkou svůj celý život.

ANNABELLA A já
svůj dávám tobě. Červenala bych se
a hanbila se za to, co se stalo,
kdyby mi nebylo tak blaze u srdce.

GIOVANNI Nechápu, proč se upejpavé holky
tak hrdlí o to svoje panenství.
Když o ně přijdou, nic moc neztratí,

jsi stejná jako dřív.
ANNABELLA Tobě je hej,
když o tom můžeš mluvit.
GIOVANNI Muzika je nejenom krásné hraní,
ale i radost poslouchání.
ANNABELLA Svůdče!
Mluvit o tom ti jde ze všeho nejlíp.
GIOVANNI Ty mě chceš dráždit? Honem! Dej mi pusu!
Tak Zeus Ledu objímal, když sál
jí ze rtů božskou ambrózii. Svět
nepoznal muže, jemuž záviděl bych.
Že jsem tvůj král, jsem víc než pánem světa.
Ale ztratím tě, lásko.
ANNABELLA Nikdy! Ne!
GIOVANNI Budeš se muset vdát.
ANNABELLA A za koho?
GIOVANNI Musíš mít muže.
ANNABELLA Tebe.
GIOVANNI Jiného.
ANNABELLA Prosím tě, mlč, a nech těch krutých žertů,
nebo se vážně rozpláču.
GIOVANNI Ty nechceš?
A můžeš odpřisáhnout, drahá, že
si nikdy s žádným jiným nezačneš?
ANNABELLA To můžu, při své lásce k tobě. Kdybys
věděl, jak se mi všichni nápadníci
oškliví, věřil bys, že chci jen tebe.
GIOVANNI Stačí. Věřím ti. Ted' musím jít pryč.
Pamatuj na svůj slib a mysli na mě.
ANNABELLA Ty odcházíš?
GIOVANNI Musím.
ANNABELLA A na jak dlouho.
GIOVANNI Na dlouho ne.
ANNABELLA Brzy se vrať.
GIOVANNI Bud' sbohem.
Odejde.
ANNABELLA Jdi. Stejně budu v duchu s tebou dál
jako ty se mnou, i když? s mi sbohem dal.
Putano! *Vystoupí Putana.*
PUTANA Tak jak je, dítě? Říkáš chválabohu?
ANNABELLA Bylo to krásné. Otevřel se mi
vstup do ráje.
PUTANA A stačilo ti k tomu jenom otevřít náruč. Já ti to chválím, děvenko. Ničeho se neboj. Že je to tvůj bratr? No a co? Je to
mužskej jako každej jinej. Co si budem povídat, když to na holku přijde, pak, jak se říká, nezná bratra.
ANNABELLA Jen se to nikdo nesmí dozvědět!
PUTANA Moje řeč! Lidi toho napovídaj! Ale ono v podstatě o nic nejde.
FLORIO (*Mimo.*) Annabello! Dceruško!
ANNABELLA Proboha, otec. Tady jsem! Podej mi šití.
FLORIO (*Mimo.*) Co děláš?
ANNABELLA Tak. Ted' ať klidně přijde.
Vystoupí Florio, Richardetto jako doktor medicíny, a Filotis s loutnou v ruce.
FLORIO Už v pilné práci? To ti schvaluju.
Podívej, koho jsem ti přivedl!
Zde tento muž je doktor z Padovy,
moc učený, vyzná se v medicíně,
a protože jsi byla trochu nesvá
v poslední době, pozval jsem ho k nám.
ANNABELLA Vítám vás, pane.
RICHARDETTO Je mi velkou ctí.
Slyšel jsem o vás mnoho chvály, slečno,
jaká jste ctnostná, milá, dobrotivá,
a proto jsem si troufl přivést s sebou
svou příbuznou, aby vás potěšila,
ráčíte-li si přát, hudbou a zpěvem.
Zde je.
ANNABELLA Hudbu a zpěv mám velmi ráda
a moc mě těší, že vás poznávám.
FILOTIS Děkuji.
FLORIO Bud'te tu u nás oba jako doma.
A zjistíte-li, pane, že mé dceři

je třeba vaší péče, zaplatím to.
RICHARDETTO Jsem zcela k jejím službám, pane Florio.
FLORIO Budu vám velmi vděčný.
Musím si s tebou, dcero, promluvit
o něčem, co se týká jen nás dvou.
Vy, doktore, račte dál do salónu.
Těším se, až nám vaše neteř své
umění ukáže. Má dcera kdysi
též trochu hrála. Snad to ještě umí.
Mohou to zkusit spolu.
RICHARDETTO Zajisté.
Odejdu.

SCÉNA 2.
Vystoupí Soranzo ve své pracovně a čte knihu.
SORANZO "Láska je zlá, za důvěru dá zradu,
potěší bolesti, povznáší k pádu."
Co? Ještě jednou. Aha. Takhle básní
ten jedovatý chlípník Sannazar.
Sannazare, jsi lhář. Kdyby v tvé hrudi
pálila stejná bolest jako v mé,
líbal bys rákosku, která tě týrá.
Pomoz mi, sladká můzo, vyvrátit
Sannazarovu směšnou pomluvu.
"Láska je dobrá, zrazeným dá víru,
utěší bolest, padá do vesmíru."
Kdyby znal Annabellu, Sannazar
by místo veršovánek o Benátkách,
které mu přinesly slávu i peníze,
výměnou za jediný její pohled
psal pouze o těch jejích božských lících.
Mé myšlenky na ni -

VASQUES (*Mimo.*) Moment, prosím vás. Mám nařízeno hosty ohlašovat. Kdybych tuhle povinnost zanedbal, budu mít malér!

SORANZO Kdo mě to ruší při mém rozjímání?
Nemůžu mít alespoň chvíli klid?

VASQUES (*Mimo.*) To se nedělá!

SORANZO Vasquesi, co je? Kdo je to?

Vystoupí Hippolita a Vasques.

HIPPOLITA Já!
Poznáváš mě? Podívej se, ty zrádče,
na tu, kterou jsi sprostě zneuctil.
Mé mládí podlehlo tvé prudké krvi
a teď jsem pro smích nebesům i světu,
protože jsi mě nechal kvůli jiné!
Vzpomeň si, falešníku, na ty časy,
kdy moje cudnost odolávala
tvým naléháním, kdy jsi čáry z pekel
útočil marně na mou čest a pověst.
Ronil jsi slzy, žvatlal přísahy
kolem a kolem, že i srdce z ledu
by lítostí muselo roztát, jak to moje.
A když ses dostal do mé postele
a mého muže k smrti pokořils,
teď chceš mě pohaněnou odměnit
záští a pohrdáním? Tak to ne!
Soranzo, já mám stejné odhodlání
nedat se zastrašit jako ty popřít
a pošpinit, co mezi námi bylo.

SORANZO Ne, drahá Hippolito-

Neříkej mi drahá!

Lichtokami se nesnaž zahladit
svou hrubost ke mně. Paní kupcová,
tvá nová milenka, se nebude
přede mnou natřásat. Jen jí to vyříd'!
Já mám na rozdíl od ní lepší původ!

Uklidni se!

A ty se nepřetvařuj!

Dobře se podívej na moje šaty.
Za tenhle smutek, co na sobě nosím,
můžeš jen ty, který jsi přivedl
do hrobu nebožtíka manžela
a děláš ze mě vdovu podruhé.

Vyslechni mě!

Zase chceš lhát?

Tvých lživých přísah už mám dost a dost
a nebudu je poslouchat.

Když ne, tak ne.

S tebou se prostě nedá mluvit.

Jsí ošklivý.

VASQUES Ale, paninko, deláte to úplně špatně. I kdyby si můj pán předsevzal, že bude čistej jako lilie, vaše chování ho od toho odradí. Pane, prosím vás, nemuňte ji tolik. Ona si prostě musela postěžovat. Ale teď vás určitě vyslechně.

S bláznivou ženskou je těžké pořízení. Tak takové jsou plody tvoje lásky?

HIPPOLITA Tak takové jsou plody tvojí lži!

Nepřísahal jsi mi, když manžel žil,
že jestli po něčem na světě toužíš,
pak zvát mě svojí paní? Neříkals,
že kdybych byla vdovou, vzal by sis mě?
Pro tyhle řeči čert mi nakukal,
abych vyštvala svého manžela
na cestu do Livorna, když se doslech
o smrti svého bratra, po kterém
zůstala dcera, mladá, opuštěná.
Měl jsi sem přivést. Moc jsem si to přála.
Tak drazé zaplatil za moje přání!
Ale ty, kvůli němuž jsem to provedla,
jsi zavrhl mě i svoje přísahy.

Odjel, a jak víš, cestou chudák zemřel.

SORANZO Kdo mohl dělat něco jiného?

HIPPOLITA Kdo? Přece ty, kdybys mě miloval
a nebyl lump.

V tomhle se mýlíš.

Vzpomen si dobře, že mé sliby byly nečestné, zlovolné a větší hřích by bylo dodržet je nežli porušit. Nemůžu skrývat, že se za ně hanbím. Ty taky by ses měla stydět za to, že dohnala jsi k smrti manžela, který byl vznešený, učený, ctnostný, uměl se chovat, moc tě miloval a vůbec patřil v Parmě k nejlepším.

VASQUES Ted' jste to vyved. Vypadl jste z role.

SORANZO No co, at' vidí, jak hľuboko klesla.

Než bych se dál podílel na tom hříchu,
ať peklu propadnu. Nechci tě vidět.
Teď do smrti zpytuj své svědomí,
kam přivedl tě hnusný slizký chtíč.
Odejde.

(Mimo.) Tak tohle zahrál moc špatně.

HIPPOLITA Je hlupák, zavrhl mě. Pohrdám

svou láskou k němu, však ta jediná
ho mohla spasit. Ať si klidně jde,
mé pomstě stejně dlouho neujde.

(*Odchází.*)

VASQUES Paní Hippolito, počkejte, prosím, na slovíčko!

S tebou?

VASQUES Bud'te tak laskavá.

HIPPOLITA Co chceš?

VASQUES Já naprosto chápu, jak se cítíte, a jistě si myslíte, že oprávněně. Souhlasím s váma, ale ne zas tak úplně, věřte mi.

HIPPOLITA Proč ne?

VASQUES Posedla vás hrubá nelibost, kterou jste dala patřičně najevo. Jenže, jak já to vidím, přehnala jste to. Zastihla jste mého pána

v nejmín vhodným okamžiku, co pamatuju, ale přijďte zítra a najdete docela jinýho člověka.

HIPPOLITA To bych se načekala!

VASQUES No tak! Ne tak zhurta. Trpělivost! Nechte se přesvědčit!

HIPPOLITA (*Stranou.*) Proč nevyužít příležitosti?

Všechno se hodí. - K čemu přesvědčit?

VASQUES Navštivte ho, až bude ve smířlivější náladě. A jestli budete jen trošku držet na uzdě svou ženskou prostořekost, získáte si ho.

HIPPOLITA Nikdy mě nebude milovat. Vasquesi, ty jsi svému pánu oddaný tělem i duší, a myslíš si, že jednou nedopadneš stejně jako

já? VASQUES Je to možný.

HIPPOLITA Je to jisté! Kdybych já měla tak věrného a poctivého a spolehlivého služebníka, jako jsi ty, z vděčnosti bych mu nejen dala všechno, co mám, ale odevzdala bych se mu celá.

VASQUES Jste opravdu šlechtná paní!

HIPPOLITA Necháváš se od něho dál živit planými sliby? Jsi člověk moudrý, ale co máš od něho jako odměnu za ta dlouhá léta

věrných služeb?

VASQUES Ústrky a ponižování.

HIPPOLITA Tak vidíš! Ale, Vasquesi, kdybys patřil mně, přísahám ti, že bych ti dala všechno, co mám, i samu sebe.

VASQUES (*Stranou.*) Tak odtud vítr fouká. Tuším, co má za lubem.

- Takovou poctu bych si přece nezasloužil, ale kdyby se tak stalo...

HIPPOLITA Tak co?

VASQUES Pak bych moh žít šťastně a blahobytně až do smrti.

HIPPOLITA Mou ruku na to. Slib, že budeš mlčet

a pomůžeš mi provést jistý plán,

a já ti před nebesy slibuju,

že pak se staneš pánem mým i mého jmění.

VASQUES Děláte si legraci? Na takový štěstí si netroufám ani pomyslit, natož abych tomu věřil.

HIPPOLITA Slib, že nic neprozradíš, a je rozhodnuto.

VASQUES Tak teda - volám všechny dobrý duchy za svědky, že váš plán, ať už je jakýkoli a proti komukoli, беру za svůj a nikomu o něm slovo neřeknu, dokud nebude vykonanej.

HIPPOLITA Přijímám tvůj slib a s ním i tebe.

Pojď, budeme se muset poradit.

Logika toho činu je dost prostá.

Po hořkém žalu přijde sladká pomsta.

Odejdou.

SCÉNA 3.

Vystoupí Richardetto a Filotis.

RICHARDETTO Tak vidíš, neteři, jaký je svět?

Mé štěstí je mi leda pro ostudu.

Šlapou mi po cti a já nesmím nic,

jenom se na to mlčky musím dívat.

FILOTIS A jaký to má tedy smysl, strýčku,

chodit v tom přestrojení?

RICHARDETTO Velký, děvče.

Tvá zvrhlá, prostopášná teta nemá

proč skrývat svoje rejdy, když si myslí,

že cestou do Livorna pro tebe

jsem zemřel - jak jsem chytře rozhlásil.

A teď chci v přestrojení sledovat,

jak bezuzdně ta cizoložnice

si bude vést a co se o ní říká.

Což se mi daří.

FILOTIS Nechystáte, doufám,

nějakou strašnou pomstu.

RICHARDETTO Neměj strach!

Vždyť nevědomost hříchů nečiní.

Ale teď k věci. To víš určitě,

že siňor Florio chce provdat dceru

za toho Soranza?

FILOTIS Určitě, strýčku.

RICHARDETTO A jak se na to tváří Annabella?

Miluje ho?

FILOTIS Podle mě nemiluje.
Ani žádného jiného, co vím.
RICHARDETTO Tak to je záhada, již objasní až čas.
Jaká je k tobě?
FILOTIS Milá.
RICHARDETTO Jsi s ní často?
FILOTIS Ano.
RICHARDETTO Dobře. Všecko jde podle plánu.
Jsem doktor. A tebe nikdo nezná. Jestli to nepraskne, hodně si polepšíme.
Kdo je to?

Vystoupí Grimaldi.

Pan Grimaldi. Toho znám.
Říman je to a voják, příbuzný
hraběte Monferrata. Tady v Parmě
je ve službách vyslance papeže
a chce tu získat lásku Annabelly.
GRIMALDI Buďte zdrav, pane.
RICHARDETTO Vy též.
GRIMALDI Slyšel jsem
o vašich dovednostech, doktore.
Ve městě o vás mluví. Chtěl bych pomoc.

RICHARDETTO A o co jde?

GRIMALDI Radši bych, doktore,
jen mezi námi.
RICHARDETTO Děvče, nech nás chvíli.
Odejde Filotis.

GRIMALDI Miluji Annabellu a chci vědět,
není-li k mání lék či lektvar, který
by způsobil, aby mě taky chtěla.
RICHARDETTO Jsou takové, vám ale nepomůžou.
GRIMALDI Proč ne?

RICHARDETTO Pokud se nepletu, vy patříte
k velice dobrým známým kardinála.
GRIMALDI A co má být?
RICHARDETTO Pak je mou povinností
vám z úcty k němu říct, že chcete-li
si za ženu vzít Floriovu dceru,
musíte odstranit překážku mezi vámi.

GRIMALDI A to je kdo?
RICHARDETTO Soranzo uchvátil
jí srdce. Dokud žije, vy nemáte šanci.
GRIMALDI Soranzo? Ten? Můj nepřítel?
RICHARDETTO On je váš nepřítel?

GRIMALDI On je ten, koho
já na smrt nenávidím. Musím ho zabít!
RICHARDETTO Ne tak zhurta, klid.
Už kvůli kardinálovi vám pomůžu.
Vypátrám, kdy se ti dva mají potkat
a dám vám zprávu. Aby bylo jisté,
že neunikne, obstarám vám jed,
v němž smočíte hrot meče. Kdyby měl
sto hlav jak hydra, to ho oddělá.

GRIMALDI Můžu vám důvěřovat, doktore?
RICHARDETTO Tak jak sám sobě! (*Stranou*) Osud konečně
zničí Soranza, který zničil mě.
Odejdou.

SCÉNA 4.

Vystoupí Donado, Bergetto a Poggio.

DONADO Nezbyvá, chlapče, než abych ti dělal nejen písaře, ale i poslíčka. Nevím sice, jestli tenhle dopis u ní něco zmůže, ale tebe s
ním nepošlu. Jen bys otevřel tlamu, veškerá moje námaha by byla v trapu.
BERGETTO Vaše námaha? Copak nejsem dost zralej na to, abych si dopisy nosil sám?
DONADO Svou telecí hlavu si nos. Ty že bys ji chtěl napsat a odnést dopis?
BERGETTO Jistě. A rovnou jí ho taky přečtu. Protože jestli ji nepřesvědčí moje tlama, jak by ji mohla přesvědčit vaše tlapa? Vy si,
strýčku, myslíte, že jsem blbec? Omyl! Tady Poggio vám dosvědčí, že jsem jí už něco napsal.
POGGIO No jo! Tady to mám v kapse!

DONADO Psaníčko? No tak se pochlub.
 BERGETTO Já to po sobě nepřechtů. Přechtí to ty, Poggio.
 DONADO Poslouchám!
 POGGIO (Čte.) " Moje nejsladší a nejucukru... nejucucko... necukrovkokovanější slečno. Taky můžu napsat nejkrásnější, jak píšou ti hlupáci, co vás milují, ale tohle já nechám na strýčkovi, páč je starší a umí to líp. Až vás uvidím, doufám, že mi dáte vědět o té svatbě. Strýček chce taky, abyste mu dala, a jestli mu dáte, tak si vás teda vezmu. Jestli dáte i mně, tak si vás vezmu taky. Už si na mě dělejte zuby, jestli je máte. S tím se vám poroučím a zůstávám shora, zdola a zezadu řečený Bergetto."
 BERGETTO To je věc, že jo?
 DONADO Taková věc nás může zostudit po celém městě. Která učená hlava ti pomáhala tohle sesmolit?
 POGGIO Moje, pane! Přisáhám!
 BERGETTO A moje taky! Žádná jiná. Tomu byste nevěřil, co v ní všechno mám...
 DONADO Jdi domů, Bergetto, a nevystřkuj ze dveří nos, než se vrátím.
 BERGETTO Cože? Já nehraju! To si děláte legraci! Nikam nejdu!
 DONADO Že nejdeš?
 BERGETTO Že ne? Jak to že ne? Jdu! Vidíte?
 POGGIO Podívejte, pane, jde!
 DONADO Doma budeš, než se vrátím, a nechci slyšet, že jsi šel očumovat nějaké komedianty, nebo dostaneš!
Odejde Donado.
 BERGETTO Poggio, pojďme se podívat na toho vocasa s koňskou hlavou.
 POGGIO A nebojíte se? Že dostanete, pane?
 BERGETTO Copak jsem malej? Pojď, Poggio, jde se!
Odejdou.

SCÉNA 5.

Vystoupí mnich Bonaventura a Giovanni.

BONAVENTURA Už dost! Každé tvé slovo zasazuje smrtelnou ránu nesmrtelné duši.
 Mrzí mě, že jsem celou hodinu tě musel poslouchat. Že radši nejsem hluchý! Proto jsem, nešťastníku, zběhl od svého řádu, abych dnem i nocí ted' musel mořit unavené oči bděním a naříkáním kvůli tobě?
 Nebe se zlobí a ty se smíř s tím, že postihne tě strašným neštěstím.
 To jistě přijde! Dřív či později!

GIOVANNI Otče, přestaňte být tak neoblomný.
 Dokážu vám, že je vše v pořádku.
 Sám jste mi přece kdysi vyprávěl, že existuje princip, podle něhož je vnější podoba lidského těla v souladu s nitrem. Takže krásní lidé jsou zároveň i ctnostní, přičemž ctnost je výrazem nejjemnějšího ducha a láska jeho pravou kvintesencí.
 Protože je má sestra vzácně krásná, je rovněž vzácně ctnostná, o to víc, že miluje. A že miluje mě, jsme tudíž ctnostní oba, protože stejná příčina mívá stejný efekt.

BONAVENTURA Učenost bývá často zabeďněná. Před tímhle jsem tě vždycky varoval.
 Mít jistotu, že není žádný Bůh, nebe a peklo, pak by člověk mohl, jak kdysi staří filozofové, nechat se řídit hlasem přírody.
 Protože však je cosi nad zemí, před Bohem hlas přírody oněmí.

GIOVANNI Jste starý. Být vám tolik jako mně, ona by byla vaše bohyně.

BONAVENTURA Vidím, že propadl jsi příliš peklu a není už v mé moci zachránit tě modlitbami. Přesto dám ti radu.
 Přiměj svou sestru, ať se rychle vdá.

GIOVANNI Cože? Má klesnout takhle hluboko,

aby se ukájela ještě s někým?

BONAVENTURA Máš strach? Pošli ji za mnou ke zpovědi,
s tak těžkým hříchem nesmí do hrobu..

GIOVANNI Určitě přijde, otče. Řekne vám,
co pro ni naše láska znamená.
Sám pochopíte, že by to byl zločin
nás rozlučovat. Pohlédněte na ni.
V jejím obličejí jak na dlani
má svět veškeré svoje bohatství.
Barvy jí čerpá ze rtů, z dechu vůně,
oči jsou drahokamy, vlasy čisté zlato,
ve tvářích rozkvétá jí záhon růží
a dohromady všechno je to zázrak.
Slyšte, jak mluví. Bude se vám zdát,
že hudba sfér se právě rozezněla.
A jsou tu ještě další slasti, otče,
s ohledem na vás budu o nich mlčet.

BONAVENTURA Čím víc tě poslouchám, tím víc se hrozím,
že tahle krása musí propadnout
zatracení. Nezbyvá než se modlit
za ni i za tebe. Přesto tě musím
prosit dál.

GIOVANNI O co?

BONAVENTURA Abys to s ní skončil.

Pánbůh je milosrdný. Odpouští.

Ještě je čas -

GIOVANNI - se spolu pomilovat
a přitom dotýkat se věčnosti.
Jsme odhodlaní, ona jako já.

BONAVENTURA Mlč už! Navštívím ji. Nejhorší je,
že pro vás dva už není naděje.
Odejdou.

SCÉNA 6.

Vystoupí Florio, Donado, Annabella, Putana.

FLORIO Kde je tvůj bratr?

ANNABELLA Zrovna odešel.
Říkal, že půjde za svým učitelem,
ctihodným otcem Bonaventurou.

FLORIO Ten mnich je světec, vzácný člověk. Jistě
ho naučí, jak dojít spasení.

DONADO Půvabná slečno, mám tu pro vás dopis,
který vám posílá můj synovec.
Vím, že vás miluje. Kdybyste ho
slyšela, co se pro vás navzdychá,
napláče, srdce by si vyrval z těla
a dal ho vám.

FLORIO Vem si ten dopis.

ANNABELLA Chudák.

DONADO Co říkala?

PUTANA Jak račte vědět, pane, říkala: "Chudák!" Každý večír jí ho vychvaluju, než usne, aby se jí o něm zdály hezký sny, a ona
vám mě přímo nábožně poslouchá.

DONADO Opravdu? To děláš dobře, Putano. Tady máš na přilepšenou,
a prosím tě, vychvaluj ho dál. Nebudeš litovat. *(Dá jí peníze.)*

PUTANA Srdečně vám děkuju, vážený pane. Když vidím, jak moc vám o to jde, můžete se na mě spolehnout.

ANNABELLA Chůvo.

PUTANA Ano?

ANNABELLA Schovej mi ten dopis.

DONADO Siñore Florio, řekněte jí, ať si ho ihned přečte.

FLORIO Na co ho schovávat? Ještě by se ztratil. Čti!

ANNABELLA Ano, papá. *(Čte.)*

DONADO Myslíte, siňore, že je mu nakloněná?
 FLORIO Nevím, nevím. Určitě ne, jak bych si přál.
 ANNABELLA Řekněte, pane, svému synovci, že jsem mu zavázána. Ten prsten ale nepřijmu. Láska je moc drahý skvost už sama o sobě. DONADO Nádherně řečeno!
 Mějte ty skvosty oba, slečno.
 ANNABELLA Nezlobte se, skutečně nemůžu.
 FLORIO Kde máš ten prsten, který ti matka odkázala s tím, že nesmíš ho dát nikdy jinému než svému manželovi. Pošli ten.
 ANNABELLA Nemám ho.
 FLORIO Jak to? Kde je? Kams ho dala?
 ANNABELLA Bratr si ho vzal ráno ode mě, že ho dnes bude nosit.
 FLORIO A co říkáš na to, že Bergetto tě miluje? Chceš si ho vzít? Mluv!
 DONADO To je správná řeč!
 ANNABELLA (*Stranou.*) Ted' musím odpovědět. Ale co?
 FLORIO Proč mlčíš? Co je s tebou?
 ANNABELLA Tatínku, můžu se sama rozhodnout?
 FLORIO No jistě!
 ANNABELLA Siňore Donado, chce-li váš synovec hledat štěstí v manželství, u mě by ho bohužel nenašel. Jestli ho máte rád - já vím, že ano -, najděte mu někoho jiného. Zkrátka, já nejsem pro něho ta pravá.
 DONADO Mluvíte na rovinu, to mám rád, a nemůžu vám pranic zazlívát. Zůstanem s vaším otcem přátelé, že, siňore Florio?
 FLORIO Proč by ne? Váš synovec jde zrovna k nám.
Vystoupí Bergetto a Poggio.
 DONADO (*Stranou.*) Ten mameluk, co tady dělá?
 BERGETTO Lidičky, není tady můj strýček?
 DONADO Máš zase nějakou novinu?
 BERGETTO Buďte zdrav, strýčku. Nemyslete si, panstvo, že jsem přišel jen tak pro nic za nic. Tak co? Jak to vypadá? Četla jste moje psaníčko? Chytlo vás, že jo? Za srdce, že jo?
 POGGIO Zrovna ji to chytá.
 BERGETTO Sladká slečno, řeknu vám veselou historku a hádejte, jestli se zasmějete?
 ANNABELLA To opravdu neuhádnu.
 BERGETTO Tak teda: šel jsem po chodníku a najednou mě takovej drzoun srazí do škarpy. Já mu z té škarpy povídám, že je špína. On hned prej: "Tas!" , a já: "Jsem praštěnej?" , načež on mě praštil jílcem kordu přes mordu, až jsem slyšel chóry andělský, i když jsem stál po kotníky v močůvce.
 DONADO (*Stranou.*) To je moula!
 ANNABELLA A co jste udělal potom?
 BERGETTO Chvilí jsem se musel smát, abych ho zmát, ale pak jsem viděl, že mám za ušima krev, což mě dojalo, a já brečel, až se mě jeden fousatej doktor, co k nám nedávno přišel, ujal a ptal, cos to chlapče udělal, a dal mi na to flastříček. Vidíte? Ale, páni, tam u něj vám byla holka! Umyla mně obličej a ruce - a já se do ní zamiloval. Vid', Poggio?
 POGGIO Dala mu pusu.
 BERGETTO Strýček si určitě myslí, že si vymejšlím. Že si to myslíte?
 DONADO Když už tě tloukl do hlavy, proč ti do ní nevtlouk taky trochu rozumu. Máš v ní jen piliny!
 BERGETTO Strýčku, to vám byla šťabajzna, že byste jí olízal všech deset . Byla stokrát hezčí než tady slečna Annabella.
 DONADO Já z něho snad zešílím!
 ANNABELLA Jsem ráda, že se vám líbila.
 BERGETTO Vážně. Vy jste hodná.
 FLORIO Nemůže to být žádná jiná než ta doktorova neteř, se kterou nás minule navštívil.
 BERGETTO Ta! Ta! Ta! Ta to byla!
 DONADO A jak to víš, ty blumo?
 BERGETTO On to říká! Kdybych s ním nesouhlasil, jsem lhář prolhaná, a zase bych dostal, což bych už teda fakt nevydržel.
 FLORIO Je to moc milá, skromná, pěkná dívka a dobře vychovaná.
 DONADO Ano?
 FLORIO Opravdu, mohu-li věřit svému úsudku.

DONADO Tak vidíš, ty mamlasi, jsi volný, už nemusíš posílat žádná psaníčka, když tě slečna poslala k vodě.
BERGETTO No a? Mně to nevadí. Za půl zlatky seženu v Parmě holek, kolik budu chtít. Vid', Poggio!
POGGIO To je teda fakt.
DONADO Siñore Florio,
díky vám za vaši pohostinnost
a vy si, slečno, prosím vezměte
ten šperk ode mě co svatební dar.
Tak pojď, ty, pojď!
BERGETTO Už letím. Slečno, mějte se. Já ještě přijdu.
Zatím sbohem, slečno.
Odejdou Donado, Bergetto a Poggio.

Vystoupí Giovanni.

FLORIO Synu, kde's byl? Pořád jen sám a sám?
To není zdravé jenom ležet v knihách.
Tvá sestra se zbavila toho blázna.

GIOVANNI Však se k ní nehodil.
FLORIO To máš pravdu.

Podle mě nejlepší je Soranzo.
Toho si hled', Annabello. Je čas
jít na večeri. Pojďte. Už jdem pozdě.
Odejde Florio.

GIOVANNI Ten šperk máš od koho?
ANNABELLA Od amanta.

GIOVANNI Skvělé!

ANNABELLA Jistý chlípny mladík,
pan Donado, mi ho věnoval
coby svatební dar.

GIOVANNI Nosit ho nebudeš.
Vrat' mu ho, slyšíš!

ANNABELLA Přece nežárliš?

GIOVANNI O tom si promluvíme později.
Je večer. Sladká noc nás odmění.
Odejdou.

JEDNÁNÍ TŘETÍ

SCÉNA 1.

Vystoupí Bergetto a Poggio.

BERGETTO Strýček si myslí, že jsem pořád ještě usmrkanej kluk. Ale koukni na mě, Poggi, jsem usmrkanej, nebo ne?

POGGIO Ani co by se za nehet vešlo!

BERGETTO Tu holku dostanu, i kdyby se deset strýčků rozkrájelo a postavilo na zadní.

POGGIO Samosebou! Žádný cavyky. Vždyť se vám už skoro odevzdala.

BERGETTO Vid'. I ten její fousatej doktor strýc tlačil na pilu, aby si mě vzala. Řekni, že netlačil.

POGGIO Tlačil.

BERGETTO A ona si mě vezme! Viděl jsi, co mi dala? Pár placek, s marmeládou.

POGGIO A pusu, až se sliny sbíhaly. Nezbejvá, než abyste s ní upek tajnej sňatek.

BERGETTO Taky že to udělám. Už teď cítím, Poggio, jak se mi zvedá odvaha.

POGGIO Strýčka se přece bát nebudete!

BERGETTO Ať se jde oběsit, páprda. Prostě mu řeknu, že se žením.

POGGIO Tak jdem na to.

BERGETTO Zplodím celý pokolení zdatných a udatných ochránců pořádku, co budou honit děvky po ulicích a trestat je pro výstrahu
jiných, jako jsem já. Pojďme.

Odejdou.

SCÉNA 2.

Vystoupí Florio, Giovanni. Soranzo, Annabella, Putana a Vasques.

FLORIO Siñore Soranzo, musím vám říct,
že jsme tu měli hodně nápadníků,
kteří se ucházeli o mou dceru,
však nejperspektivnějším z nich
jste podle mého vy. Tady ji máte.
Můj názor zná. Sám si s ní promluvte.
A ty se, dcero, chovej jak se patří.
Necháme vás tu chvíli o samotě.
Pojď, synu, i vy ostatní. Ať sami
si mohou popovídat.

SORANZO Díky, pane.

GIOVANNI (*Stranou.*) Svou ženskost v sobě potlač! Mysli na mě!

SORANZO Vasquesi!

VASQUES Pane?

SORANZO Počkej na mě venku.
Odejdou všichni, kromě Soranza a Annabelly.

ANNABELLA Čím mohu sloužit, pane?

SORANZO Netušíte,
o čem chci mluvit?

ANNABELLA Že mě milujete.

SORANZO Můžu to odpřisáhnout. Uvěříte mi?

ANNABELLA O víru nejde.
Vystoupí nahoře Giovanni.

SORANZO Vám se láska přičí?

ANNABELLA K vám ano.

SORANZO A k jinému?

ANNABELLA Pánbůh ví.

GIOVANNI *(Mimo.)* A já taky.

SORANZO Co tím chcete říct?

ANNABELLA Že zemřu jako panna.

SORANZO To snad ne!

GIOVANNI *(Mimo.)* To jistě ne, já o tom něco vím.

SORANZO Mé srdce volá, že jsem pro vás -

ANNABELLA - mrtvý.

GIOVANNI *(Mimo.)* Opravdu. Moc mu k tomu neschází.

SORANZO Mé slzy-

ANNABELLA Voda!

GIOVANNI *(Mimo.)* Už mu teče do bot.

SORANZO - vás prosí o milost.

ANNABELLA Neslyším je.

SORANZO Můj život -

ANNABELLA Co s ním?

SORANZO Patří jenom vám!

ANNABELLA Nechte si ho.

SORANZO Je váš.

ANNABELLA Už ho mám dost.

GIOVANNI *(Mimo.)* Kdy pochopí, že nemá naději.

SORANZO Dost vtípkování, slečno. Chci vám říct,
úplně vážně, že vás miluju.
Už dlouho. A ne pro váš majetek,
však proto, jaká jste . Netrapte mě
svou nepřístupností, svým upejpáním.
Rve mi to srdce.

ANNABELLA Přivažte si ho.

SORANZO Cože?

ANNABELLA Aby vám nespadlo do kalhot.

SORANZO Vy se mi vysmíváte?

GIOVANNI *(Mimo.)* A ještě příliš jemně, příteli.

SORANZO *(Mimo.)* Vidím, že jsem jí jenom pro legraci.
- Ty kruté žerty se moc nehodí
k vašemu pohlaví a věku, slečno.

ANNABELLA Copak jsem zrcadlo, abych svou řeč
oblékala k vašemu obrazu?

GIOVANNI *(Mimo.)* Jsem zachráněn.

ANNABELLA Tak tedy aby bylo jasno, pane.
Snad byste mohl mít dost rozumu,
abyste pochopil, že kdybych vás
milovala, chovala bych se jinak.
Jste šlechtic a nemáte zapotřebí
utrácet mládí v marných nadějích,
proto vás prosím, ve svém vlastním zájmu
na sňatek se mnou radši zapomeňte.

SORANZO Tohle mi radíte?

ANNABELLA Tohle vám radím.
A jako útěchu vám mohu říct,
že kdybych si ze všech těch nápadníků,
kteří tu byli, dokázala vybrat,
zvolila bych si vás. Snad vám to stačí.
Spoléhám se na vaši diskrétnost.

GIOVANNI *(Mimo.)* Už věřím v její lásku.

ANNABELLA Ještě něco,
jestliže vážíte si vlastní cti,
jestliže máte v srdci šlechtnost,
jestliže skutečně mě milujete,

neříkejte nic otci, prosím vás.

A jestli někdy budu chtít se vdát,

pak jenom za vás, za jiného ne.

SORANZO Ten slib si zapamatuju.

ANNABELLA Má hlava!

SORANZO Co je vám? Co se děje?

ANNABELLA Jdou na mě mdloby.

GIOVANNI (*Mimo.*) Probůh, co je jí?

Odejde nahoře.

SORANZO Pomozte! Haló! Kde jste kdo?

Vystoupí Florio, Giovanni, Putana.

Siňore, vaší dceři není dobře.

FLORIO Držte ji, omdlévá.

GIOVANNI Sestřičko, co je s tebou?

ANNABELLA Je mi moc špatně. Bratře, jsi tady?

FLORIO Odneste ji hned do ložnice, já

jdu pro doktora. Rychle, prosím vás!

PUTANA Nebohé děvče!

Odejdou všichni kromě Soranza.

Vystoupí Vasques.

VASQUES Pane!

SORANZO Prohrál jsem, Vasquesi, dvakrát prohrál.

Mám po nadějích, dnes i napříště.

Nejdřív mi řekla, že mě nemiluje,

pak omdlela, a já se strachuji

o její život.

VASQUES (*Mimo.*) A já zase o váš, protože vím to, co vy nevíte.

- To mě moc mrzí, pane, ale třeba je to jen panenská nevolnost, přetlak mladý krve, a nebude nic lepšího než do toho prásknout, aby byla co nejrychleji ruka v rukávě! Nebo ona vás odmítla sakum pikum?

SORANZO Ano i ne! Mám z toho těžkou hlavu.

Vylíčím ti to cestou. Pojd'me odtud.

Odejdou.

SCÉNA 3.

Vystoupí Giovanni a Putana.

PUTANA Ach, mladý pane, to je rána. Strašlivá rána. A ostuda! Pro nás pro všechny! Ta vaše sestra, ta vaše sestra!

GIOVANNI Co je s ní? Proboha mluv? Jakou má nemoc?

PUTANA Že jsem se toho musela dožít!

GIOVANNI Snad neumřela? Nebo ano?

PUTANA Ne! Mrtvá není! Je živá až moc. Tuplem. Čeká dítě. Vy sám víte s kým! Pámbůh vás netrestej! Teď už je pozdě honit

bycha. Ach, bože, slituj se nad náma!

GIOVANNI Dítě? A jak to víš?

PUTANA Jak to vím? Jsem dost stará na to, abych poznala, co s holkou je, když má tyhle mdloby a ujímání a návaly horkosti, když krká a blinká a - dělá další věci, o kterých nechci mluvit. Už kvůli ní i kvůli sobě neztrácejte čas tímhle proč a nač, a dělejte něco, protože je to jistý. Je v tom. Jinak ať se propadnu. A jestli jí doktor prohlídne moč, pámbůh s váma a zlý pryč.

GIOVANNI Ale v jakém je stavu?

PUTANA V jiným. Ta nevolnost jí brzo přejde, ale bude se to opakovat, takže si musí dávat pozor.

GIOVANNI Pozdravuj ji a ať se nebojí.

Hlavně k ní nesmíš pustit doktora.

Něco si vymysli, než budu zpátky.

Mám nápad, co s tím uděláme. Snaž se

ji uklidnit. Jsem z toho celý pryč!

Kdyby šel za ní otec, řekni mu,

že už je v pořádku, že měla jen

bolení po jídle, které snědla.

Posloucháš mě? Dohlídni na to, ženská!

PUTANA Dohlídnu, mladý pane. *Odejdou.*

SCÉNA 4.

Vystoupí Florio a Richardetto.

FLORIO Tak jak se cítí?

RICHARDETTO Už docela dobře.

Zdá se, že to není nic vážného.

Prý onehdy snědla dva melouny

a myslí si, že její žaludek

je nechtěl strávit.

FLORIO Podal jste jí lék?

RICHARDETTO Jen lehké projímadlo a nic víc.

Nemějte strach o její zdraví. Soudím,

že spíš ji trápí její bujná krev,
jestli mi rozumíte.

FLORIO Jistě, doktore,
kápl jste na to, a můžu vám říct,
že než se naděje, bude z ní paní.

RICHARDETTO Ne tak hr, siňore. Snad nechcete
jí vnucovat nějakou nulu.

FLORIO Kdepak.
Bude se vdávat na úrovni. Zkrátka
ženichem má být siňor Soranzo.

RICHARDETTO Vzácný a ctnostný muž, jak je mi známo.

FLORIO Nejlepší z Parmy! Kousek odtud bydlí
jeden mnich, otec Bonaventura,
učitel mého syna. V jeho cele
je nechám oddat.

RICHARDETTO Moudře vymyšleno .

FLORIO Ještě dnes večer všecko zařídím.

RICHARDETTO Soranzo není hloupý. Určitě
nebude váhat.

FLORIO Jistě.
Vystoupí mnich Bonaventura a Giovanni.

BONAVENTURA Pozdrav pánbůh.

FLORIO Buďte zdrav, důstojnosti, s vámi vchází
do každé duše mír a požehnání.

GIOVANNI Spěchal jsem, otče, jak to šlo, a vedu
tohoto světce za mou sestrou, aby
jí v těžké hodině poskytl útěchu
a připravil ji na život, či na smrt.

FLORIO Tím prokázal jsi, Giovanni, svou lásku
křesťanskou, i svou lásku bratrskou.
Půjďme, prosím, dovedu vás k ní
a o něco vás cestou poprosím.

BONAVENTURA Jak je vám libo.

FLORIO Víte, mám - jako otec - velké přání. Než uložím své kosti do hrobu,
moc rád bych viděl svoji dceru vdanou.
Naznačte jí to, vás poslechne spíš
než mě, i když ji stokrát přemlouvám.

BONAVENTURA Mohu dělat jen to, čeho si žádá Pán.
Odejdou.

SCÉNA 5.

Vystoupí Grimaldi.

GRIMALDI Splní-li doktor slib, Soranzo, vsad' se, dvacet ku jedné, že se neoženíš.
Vím, je to nečestné a nehodné
pověsti vojáka. Na poli lásky ale
víc nežli ve válce vítězí lest.
Jsem odhodlán. A jestli doktor není
jen tlučhuba, Soranzo bude mrtev.

Vystoupí Richardetto.

RICHARDETTO Jste tady, výborně! Je rozhodnuto,
že Soranzo se s Annabellou má
ještě dnes večer zasnoubit, a možná
i oddat.

GRIMALDI Cože?

RICHARDETTO Zachovejte klid!
Mnich Bonaventura je kvůli tomu
zve do své cely. Vám bych radil počkat
si někde poblíž. Nevyjde-li to,
zítra může být pozdě. Odvahu!

GRIMALDI Máte ten jed?

RICHARDETTO Tady v té krabičce.
Je spolehlivý. Ale neváhejte, je-li vám život milý. Tvrdě na něj!

GRIMALDI A ostře!

RICHARDETTO Ráz na ráz. Ale už jděte,
nesmějí vás tu vidět. Buďte zdrav.

GRIMALDI Zdar, doktore!

Odejde Grimaldi.

RICHARDETTO Jestli to klapne, naplním svou pomstu

a ti, kteří se těší na svatbu,

budou si moct poplakat při pohřbu.

Obraťme list. - Neteři! Filotis!

Vystoupí Filotis.

FILOTIS Strýčku?

RICHARDETTO Tak jak ses rozmyslela, holčičko?

FILOTIS Jak? Vzala jsem si k srdci vaše rady

a zjistila jsem, že ho miluju.

On si mě ale chce vzít už dnes večer.

Bojí se strýčka. Ten kdyby to zjistil,

svatbu prý zakáže a jeho zbije.

RICHARDETTO Už dneska večer? Tím líp! Moment! Ano!

Vlastně. No jistě! Takhle! V přestrojení

půjdete za mnichem a hotovo!

Vystoupí Bergetto a Poggio.

FILOTIS Strýčku, jde k nám.

RICHARDETTO Vítám vás, vzácný pane.

BERGETTO Hubičku pro holčičku, mňam. - Koukej, Poggio?

(Políbí ji.)

FILOTIS Tohle ti neuteče.

RICHARDETTO Na to je času dost. Ovládejte se! Bude třeba se poradit.

BERGETTO Dej mi něco na cucání, dej mi něco na lízání!

FILOTIS Všecko ti dám, cukroušku, ale až potom.

BERGETTO Cukroušku, slyšels, Poggio? Nemůžu si pomoci, ale za toho cukrouška ti musím mlasknout ještě jednu. - Poggio, co je to?

Já cítím, že mi něco hrozného vyrůstá pod břichem! POGGIO Žádnej strach, pane, než se oženíte, bude to pryč.

RICHARDETTO Čas letí.

BERGETTO Čas je hňup.

RICHARDETTO Nechte toho!

Jen co se vezmete v mnichově cele,

můžete spolu rovnou do postele. *Odejdou.*

SCÉNA 6.

Vystoupí mnich Bonaventura, který sedí na židli, a Annabella, která před ním klečí a cosi mu šeptá. Před nimi je stůl se svíčkami. Annabella naříká a lomí rukama.

BONAVENTURA Tvá kajícnost mě těší. Odkrylas

duši tak černou, zvrhlou, zvrácenou,

že žasnu, že tě dosud země nosí

a nepropadlas peklu. Kaj se, naříkej!

Slzy ti můžou jenom prospět. Plač,

než dám ti rozhřešení.

ANNABELLA Jsem tak bídná!

BONAVENTURA Jsi bídná, zkažená a ničemná,

za živa budeš trpět. Skončíš dole - slyšíš mě, dcero? - dole v černé jámě,

kam nikdy nepronikne denní jas,

kde není slunce, jenom temný žár

sirnatých plamenů, ze kterých čadí

odporná nákaza. V tom místě trpí

tisíce bludných duší umíráním

bez dobrodiní smrti. V prokletí

úpí bez špetky slitování. Žrouti

se živí zmijemi, chřtán opilců

prolévá horký olej, lichvář lije

si do úst rozžhavené zlato. Vrah

je probodáván věčně dýkami

a neumře. Smilníci leží nazi

na rozpáleném roštu spalování

zvnějšku i zevnitř rozběsněnou vášní.

ANNABELLA Slitování!

BONAVENTURA Ubohé trosky, které

se válely v pelechu krvesmilstva

se krutě proklínají navzájem.

Tam budeš litovat, že polibky,

co dal ti bratr, nebyly spíš dýky.

Uslyšíš ho, jak řve: "Má hnusná sestro,

bud' prokleta, že podlehla jsi chtíči!"

Klid ale, cítím, že tvé pokání

přináší plody. Co říká tvé srdce?

ANNABELLA Ptá se, zda můžu něco odčinit?

BONAVENTURA Pánbůh je milosrdný. Nezoufejte!

I v tomto stavu je tu naděje.

Pokud se, za prvé, v zájmu cti, vdáš
za pana Soranza, a za druhé,
pro spásu duše, oddáš pouze jemu.

ANNABELLA Já nešťastná.

BONAVENTURA Nevzdychej. Víím, že hřích
se těžko setřásá. Někdy to je
horší než smrt. Však musí to být. Jsi
svolná?

ANNABELLA Jsem.

BONAVENTURA Dobře. Je nejvyšší čas.
Haló tam venku!

Vystoupí Florio a Giovanni.

FLORIO Volal jste nás, otče?

BONAVENTURA Přišel pan Soranzo?

FLORIO Už čeká dole.

BONAVENTURA Je se vším obeznámen?

FLORIO Ano, je.

A nemůže se dočkat.

BONAVENTURA Ani já.

Zavolejte ho.

GIOVANNI *(Mimo.)* Sestra pláče. Větrím
nějaký podvod. - Jdu ho zavolat.
Odejde.

FLORIO Opravdu ho chceš, dcero?

ANNABELLA Ano, otče.

Vystoupí Giovanni, Soranzo a Vasques.

FLORIO Siňore Soranzo, podejte mi
ruku a já ji s touto spojím.
(Spojí jim ruce.)

SORANZO Vy, drahá, souhlasíte?

ANNABELLA Ano. A

slibuji ti, že budu pouze tvá.

BONAVENTURA Výborně!
Žehnám vám. Další ceremonie
odložme na zítřek. Teď adié!
Odejdou.

SCÉNA 7.

Vystoupí Grimaldi s vytaseným kordem a nerozsvícenou lucernou.

GRIMALDI Večer už je, však ještě je dost brzo
na završení díla. Lehnu si tu
a počkám, kdo sem ještě přijde.
(Lehne si.)

Vystoupí Bergetto a Filotis v převlecích, a za nimi Rachardetto a Poggio.

BERGETTO Myslím, že už tam budem, pusó.

GRIMALDI *(Mimo.)* Slyším je. To je on. Řekl jí: "Puso!"
Buď nelítošná, spravedlnosti,
a veď mou ruku. - Tumáš, Soranzo!
Bodne Bergetta a uteče.

BERGETTO Pomozte! Pomoc! Mám v břiše rozparek.

Potřeboval bych to zaštopovat! - Poggio!

FILOTIS Co je, má lásko?

BERGETTO Dopředu se mi čurat nechce, a dozadu to neumím, tak proč jsem mokrý vpředu i vzadu? Světlo! Přineste světlo!

FILOTIS Nějaký vrah pobodal mého miláčka!

RICHARDETTO Cože? Chraň Bůh! - Zburcujte všechny lidi!

Běž, Poggio, a přines lucernu!

Odejde Poggio.

Bergetto, co je vám? Jste v pořádku?

Vážně jste raněný?

BERGETTO Jsem a vážně! Bublá to ve mně jako kaše v hrnci. Podlejte mě trochou vody, nebo vám vypěním. Potím se po celém těle, že

byste mi mohli ždímat košili. Cítíte, jak mokvám? Kde jsi, Poggio!

Vystoupí Poggio se strážníky, kteří nesou světla a halapartny.

POGGIO Už jdu! Proboha, co je s váma?

RICHARDETTO S tím světlem sem? Ukažte? Samá krev!

Utíkejte, pánové, chyt'te vraha,
probodl synovce siňora Donada.

Daleko nemoh utéct. Chyt'te ho! Prosím vás, rychle!

STRÁŽNÍCI Za ním! Za ním! Za ním!

Odejdou strážní.

RICHARDETTO Utrhni kousek spodničky, ať můžu

ty rány obvázat. - Jen klid. Jen klid.

BERGETTO Tohle všechno je moje krev? Pane jo, tak to už mám po legraci. Poggio, pozdravuj strýčka. Slyšíš? Ať se na mou počest postará o čest tý mojí holky. Au! Je to blbý. To břicho moc bolí. - Sbohem, Poggio! Au, au! á!

(Zemře.)

FILOTIS Je mrtvý!

POGGIO Cože? Umřel?

RICHARDETTO Bohužel.

Je pozdě. Odnesme ho domů.

Tady ho oplakávat nebudem.

Musíme hlavně najít vraha!

POGGIO Můj pane! Pane! Pane, jo! *Odejdou.*

SCÉNA 8.

Vystoupí Vasques a Hippolita.

HIPPOLITA Jsou zasnoubeni?

VASQUES Já byl u toho.

HIPPOLITA A kdy se mají brát?

VASQUES Tak za dva dny.

HIPPOLITA Za dva dny? Za dvě hodiny ho stačím

tak uspat, že se nikdy neprobere,

veříš mi, Vasquesi, anebo ne?

VASQUES Nepochybuj o vaší mazanosti a vy zase nepochybujte o mé oddanosti. Nikomu neřeknu ani slovo. Jsem celý váš.

HIPPOLITA A já budu tvá. Takhle mě ponížít!

Ten darebák. Jsem přesvědčená, že by

mu moje slzy byly leda k smíchu.

VASQUES Škodolibost mu teda nikdy nechyběla.

HIPPOLITA Jen ať se směje. Moje odhodlání

jedině posílí. Jen ty mě nezrad'!

VASQUES Co bych tím získal, když mi od vás kyne takový povýšení.

HIPPOLITA Přivinu si tě na prsa. Už brzy.

Bývalá láska, s jinou směj se mi,

za den či za dva budeš pod zemí.

Odejdou.

SCÉNA 9.

Vystoupí Florio, Donado, Richardetto, Poggio a strážníci.

FLORIO Vzmuzte se přece, pano Donado.

Co stalo se, nedá se odestát.

Zastavte pláč. Žádejte spravedlnost! RICHARDETTO

Mrzí mě, že jsem vám neřekl dřív

o tom, že neter a váš synovec

se mají rádi. Jsem tak zdrcený,

jak by to byl můj vlastní, věřte mi.

DONADO Chudáček, ten by nikdy nikomu

na světě neublížil.

FLORIO Máte pravdu.

Pánové, říkáte, že viděli jste vraha, jak odtud utíká?

STRÁŽNÍK Ano, pane. Nějaký lump s vytaseným kordem v ruce, celý od krve, tudy běžel. Pronásledovali jsme ho, ale on vběhl do brány Jeho Milosti pana kardinála a tam jsme si už za ním netroufli.

DONADO Jak vypadal?

STRÁŽNÍK Víte, já ho znám. Říká se o něm, že je voják a že je to nápadník vaší dcery, pane. Jsem si jistej, že to byl on. FLORIO
Grimaldi!

STRÁŽNÍK Ano, tak se jmenuje!

RICHARDETTO Pan kardinál je čestný muž. A jistě ho vydá spravedlnosti.

DONADO Zabušte na bránu!

POGGIO Už buším, pane!

(Buší na bránu.)

SLUHA *(Mimo.)* Co chcete?

FLORIO Projednat s panem kardinálem jistou závažnou věc. Oznamte, prosím, Jeho Milosti, že jsme tady.

Vystoupí kardinál a Grimaldi.

KARDINÁL Tak vida, přátelé! Vy drzá bando, nevíte, co se sluší? Je můj dům krčma a já váš kumpán, kterého můžete vzburcovat, kdy se vám zlíbí? Co máte, že to chvíli nepočká? Vy tady poroučíte? Nemusíte brát ohledy? Ta vaše novina vás předešla. Donado, vy jste ztratil synovce, jehož zabil Grimaldi. To jste mi chtěli? Dobře! Už to vím. Můžete jít.

GRIMALDI Před Jeho Milostí vám říkám, že Bergettovi ublížit jsem nechtěl. Vy víte, Florio, jak Soranzo mě provokoval, i ten jeho sluha, a posmívali se mi. Protože on v souboji se utkat odmítal, rozhodl jsem se, abych se mu pomstil, ho ze zálohy přepadnout a zabít. Naneštěstí jsem ale omylem namísto něho zabil Bergetta. I když to zavinila náhoda, odevzdávám se kardinálovi, aby mě potrestal.

KARDINÁL Vstaň, Grimaldi!

Občané Parmy, domáháte-li se trestu za tento čin, já, vyslanec papežův, беру Grimaldiho pod ochranu Svatého otce. Je šlechtic, který má královskou krev, přestože vám, siñore Florio, zdál se být pro dcerušku málo dobrý. Chcete-li víc, musíte do Říma, kam odjíždí. Tak mějte rozum! Jděte! Pohřbete mrtvého. - Pojď, Grimaldi!
Odejdou kardinál a Grimaldi.

DONADO Tak mluví církev? Svatá spravedlnost?

FLORIO Spravedlnost je daleko. Až v nebi.

Chtěl zabít Soranza! Ta drzost! Řek to, ani se přitom nezačervenal. Pojďme, Donado, tady pomoc není, když kardinál schvaluje zabíjení. Před mocnými musíme ohnout hřbet, Spravedlnost patří na jiný svět.
Odejdou.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

SCÉNA 1.

Svatební hostina. Hudba hobojí. Vystoupí mnich Bonaventura, Giovanni, Annabella, Filotis, Soranzo, Donado, Florio, Richardetto, Putana a Vasques.

BONAVENTURA Po svatém obřadu si užíváme pití a hodování. Všichni svatí, kteří k nám zavítali na oslavu, přestože smrtelník je nevidí,

jsou nakloněni světským radovánkám.

Novomanželům přeji mnoho štěstí!

SORANZO Mně štěstí přeje, otče, díky štěstí
jsem unikl dnes jistě smrti. Hlavně
mě ale obdařilo pokladem,
jemuž se na světě nic nevyrovná.
Bud' veselá, má lásko! Pánové,
přátelé, radujme se vespolek
a klopme číše do sebe. Ať žije
půvabná Annabella!

GIOVANNI (*Mimo.*) Taková muka! Kdybych býval tušil,
jak budu trpět při pohledu na ni
v náručí jiného, troufl bych si
tu svatbu překazit, i kdybych při tom
vzal s sebou do hrobu tisíce lidí.

VASQUES Není vám něco, pane?

GIOVANNI Starej se
o sebe, chlape! Mě nech na pokoji!

FLORIO Siñore Donado, musíte zapomenout
a utopit svůj smutek ve víně.

SORANZO Vasquesi?

VASQUES Pane?

SORANZO Podej mi tu číši.
Giovanni, bratře! Připíjím ti. Příště
jsi na řadě ty, starý mládenče.
Teď připij na štěstí zase ty nám.

GIOVANNI Nemůžu.

SORANZO Prosím?

GIOVANNI Já to nesnáším!

ANNABELLA Nenuť ho, jestli nechce, prosím tě.
(*Fanfára hoboju.*)

FLORIO Co je to za fanfáru? Co se děje?

VASQUES Zapomněl jsem vám, pane, říct, že několik mladých dívek z Parmy připravilo na počest svatby spanilé Annabelly taneční
výstup, který by nyní rády předvedly, poctíte-li je svou pozorností, a bude-li tu ticho!

SORANZO Vždyť je to pocta pro nás! Takové
náramné překvapení! Uved' je!

Vystoupí Hippolita a dívky v maskách a bílých rízách, ovešeny věnečky z vrbového proutí. Hudba a tanec.

Děkujem, krásné panny. Rádi bychom
však poznali ty, kterým vdčíme
za milou podívanou.

HIPPOLITA Poznáte je. (*Sundá si masku.*)

Tak co vy na to?

VŠICHNI Hippolita?

HIPPOLITA Ano!

Divíte se? A ty se nečervenej,
nevěsto. Já ti muže nevezmu.
Nebudu mluvit o tom, co si kdysi
o nás dvou povídala celá Parma.
Je to jen bublina, která teď praskla,
jak časem prasknou všechny pomluvy.
Teď, krasotinko, podej mi svou ruku.
Možná ti řekli, že jsem mívala
zájem o tvého muže, Soranza.
On ví, zda byl můj nárok oprávněný.
Já ale, Annabelle, ctím tvou čest a cítím k tobě jistou povinnost.
Zde, Soranzo, přijmi z mé ruky ruku,
s kterou tě spojila už církev svatá
a s níž tě nyní spojuju i já.

SORANZO Vděčně a rád ji přijímám.

HIPPOLITA Chci dodat
jedinou věc. Všechny tvé přísahy
a sliby vracím zpět a vzdávám se
svobodně nároků, jež na tě mám.
Na důkaz čehož, drahý Soranzo,
ti hodlám připít, aby mezi námi
zavládl věčný mír. Podej mi víno.

VASQUES Bez obav, paní.
(*Podá jí otrávenou číši. Ona ji vypije.*)

SORANZO Díky ti, Hippolito, slibuji,
že z nás dvou budou dobří přátelé.
Vino sem!

VASQUES Váno vám nedám a nic jí neslibujte.
HIPPOLITA Cože?
VASQUES Abyste věděla, vy luciferko, vaše zrada se obrátila proti vám. Už si vás nevezmu.
HIPPOLITA Ty lumpe!
VŠICHNI Co se stalo?
VASQUES Ženská bláznivá. Víte, co se říká. Kdo jinému jámu kopá, sám do ní po hlavě. A vy jste v ní teď pěkně hluboko. Až na dně - v hrobě. Měla byste se začít modlit, protože co nevidět bude po vás.
HIPPOLITA Netvore!
VASQUES Smířte se s Bohem, ať zemřete v pokoji! - Tenhle vejlupek zla a škodolibosti, tahle ženská, si mě kupovala slibem, že si mě vezme, když já při tomhle fingovaným usmíření otrávím svého pána, čímž jemu hned po svatbě způsobím smrt a jí velký potěšení. Naoko jsem souhlasil. Dobře vím, jak by se mi odměnila. Chtěl jsem ji ušetřit, ale protože vím, jak je nebezpečná, rozhodl jsem se oplatit jí stejnou mincí. Tady je. Mohla dožít v míru, ale zemře v bolesti. Připrav se na smrt, kaj se, máš po nadějích!
VŠICHNI Spravedlnost zvítězila.
RICHARDETTO Díky ti, Bože!
HIPPOLITA Je to tak.
Poslední chvíle je tu. Soranzo
- ta bolest! - kdyby tenhle otrok splnil
svůj slib - to pálí! -, byl bys mrtev ty.
- Já hořím! - Dřív než zemřu, poslechni si
mou kletbu. - Ve mně sálá celé peklo! -
Kéž strávíš svatební noc na mučidlech,
a tvoje srdce svírá skřípec pomsty.
- Ten žár už nesnesu! - Plod' bastardy
a z ní ať vylézají na svět monstra!
Chcípňte v hříchu, v nenávisti, v hanbě
a v opovržení. - Au! Au! Au!
(Zemře.)
FLORIO Byl někdy někdo takhle zlý?
RICHARDETTO Tak končí
pýcha a lačnost!
ANNABELLA Ten pohled mě děsí!
SORANZO Vasquesi, děkuju ti za tvou věrnost
a nikdy ti to nezapomenu.
Pojďme, má drahá, domů. Poděkovat
Bohu za naši záchranu. Otče
a přátelé, veselka končí. Škoda
že takhle smutně!
DONADO Odneste to tělo.
BONAVENTURA Ten zvrát nevěstí pranic dobrého.
Slyšíš mě, Giovanni? Dávej si pozor. Málodky má manželství budoucnost,
je-li smrt při hostině hlavní host.
Odejdou.

SCÉNA 2.

Vystoupí Richardetto a Filotis.

RICHARDETTO Má bídná žena, odpudivější
svou hanbou víc než křivdou vůči mně, až příliš brzy promrhala život.
A jsem si jist, že pomsta dopadne
i na Soranza. Dřív či později
Soranzo přivodí svůj vlastní pád..
Srdce mi říká, že já k jeho zkáze
pomáhat nemusím. Vždyť boží mlýny
pomalu melou, ale jistě. Prý
se začali s manželkou hádat. Ona
ho přehlíží a on ji ignoruje.
Vedou se různé řeči. Proto, neteri,
ti z lásky a s ohledem na tvé mládí chci poradit: předejdi těmhle strastem,
odejdi do Cremony a tam zasvěť svou duši Bohu, službě Pánu Kristu.
Já tady zatím vyčkám konce věcí.
Cesty lidí jsou samá zátočina.

Jedině cesta k Bohu je vždy přímá.

FILOTIS Mám se stát jeptiškou?

RICHARDETTO Staň , neteři, a při svých modlitbách,
si vzpomeň, že tvůj strýc měl o tě strach.
Přátelit budeš se s korálky růžence
v klášterních zdech. Pojd'! Osud tomu chce.
Věz, že ta, která zemře jako panna,
je ještě za života svatou nazývána.

FILOTIS Pak sbohem, světe, sbohem, světské věci,
už vás víc neuvidím, a vidět nechci.
Odejdou.

SCÉNA 3.

Vystoupí napolo oblečený Soranzo a táhne za sebou Annabellu.

SORANZO Ty děvko, couro! Pojd'! Kdyby jsi měla
životů tolik, kolik kapek krve
proudí v tvých cizoložných žilách,
tenhle meč - vidíš? - rázem všechny přetne.
Ještě se k tomu nestydatě hlásí!
Copak jsi v celé Parmě nenašla
jiného pasáka než právě mě?
Když tebe svrbí mezi nohama,
já musím sloužit jako zástěrka
pro tvoje břišní kejkle, sprosté triky,
pro tvoje kurevnictví, smilstvo, kterým
se nadouváš až k prasknutí. Já mám
být otcem toho podvraťáka, na němž
se podepsalo celé město? Mluv!

ANNABELLA Můžeš si za to sám, ty surovče!
Kdo za mnou chodil? Prosil? A já, aby
se jeho panstvo láskou nezbláznilo,
nakonec souhlasila. Kdybys mi dal čas,
byla bych řekla, jak jsem na tom. Jenže
ty jsi byl jako hluchý!

SORANZO To je zrada!
Myslíš to vážně?

ANNABELLA Samozřejmě. Proč ne?
Spletl ses ve mně. Nevzala jsem si tě
z lásky. Šlo o mou pověst. Ale kdybys
byl trpělivý, překousl tu hanbu,
snad bych tě mohla milovat.

SORANZO Já žasnu!
Copak nečekáš dítě?

ANNABELLA Proč se ptáš
na to, co víš? Přiznávám, čekám dítě.

SORANZO Od koho?

ANNABELLA Tohleto jsme si neujednali.
Když po tom ale tolik prahneš, řeknu ti aspoň tohle: ten člověk je muž!
Víc nežli muž! A jeho potomek
určitě bude chlapec. Radujte se,
můj pane, vašim dědicem je chlapec!

SORANZO Odporná stvůro!

ANNABELLA Víc už neřeknu!

SORANZO Ty budeš mluvit a budou to tvoje
poslední slova.

ANNABELLA Dobře, dobře, dobře!
To stvoření je jako anděl sám,
od hlavy k patě krásný, nádherný,
že obyčejná žena jako já
ho na kolenou prosí o lásku.
Ty nejsi dobrý ani na to, abys
vyslovil jeho jméno. Vkleče leda
bys mohl vyslechnout ho ode mě.

SORANZO Řekni mi, kdo to je.

ANNABELLA Bohužel! Ne!
Chápeš?

SORANZO Co?

ANNABELLA Že ty se jeho jméno nedozvíš.
Nikdy.

SORANZO Jak to?

ANNABELLA Jinak ať skončím v pekle!

SORANZO Ty děvko, vyříznu ti srdce z těla!

ANNABELLA Udělej to!

SORANZO A toho kurevníka,
co ho tam nosíš, zuby rozsápám.

ANNABELLA Cha, cha, cha, to je pěkné!

SORANZO Tak ty se směješ?

Ihned mi řekni, kdo to je, ty flundro,
anebo tě rozsekám na kusy!

ANNABELLA (*Zpívá.*)

Pro lásku zemřít vrchol štěstí bývá...

SORANZO Vlasy ti vytrhám, až budu vláčet

tvé slizké, nenasytné tělo blátem.

ANNABELLA (*Zpívá.*)

....Bez tebe mrtvá jsem, i když jsem živá...

SORANZO Vysmíváš se mi? Už tě nezachrání

žádné poklady světa. Kdyby králové

za tebe prosili a andělé

ronili slzy, nikdo neuhasí

můj hněv. Copak se nebojíš?

ANNABELLA A čeho?

Smrti? Ne. Zab mě! Probodni mě! Dělej!

Buď hodný kat! Po mně tu zůstane

pomsta, a té ty nikam neutečeš.

SORANZO Než umřeš, alespoň mi řekni: Ví

o tom tvůj otec?

ANNABELLA Proboha, to ne.

SORANZO Prozrad' mi, kdo to je, a já ti vrátím život.

ANNABELLA Tak draho bych svůj život nekoupila.

SORANZO Dobře, ať pomsta koná své!

Vystoupí Vasques.

VASQUES Šmarja, pane, co to děláte?

SORANZO Ustup, Vasquesi, tahle hnusná děvka

si lítost nezaslouží.

VASQUES Ať vás chrání všichni svatí! Chcete být jejím katem a ve vzteku ji zabít? Na tom není nic chlapského. Vždyť je to vaše žena, a jestli něco provedla, než si vás vzala, nemohlo to být nic proti vám. Ubohá paní. Která Italka v jejím postavení nemá nějaký ty hříšky? Řiďte se rozumem, pane, a ne zlostí. Chováte se jako zvíře!

SORANZO Musí zemřít!

VASQUES Ale nemusí! Chápu, že z ní chcete vytáhnout, kdo jí přivedl do neštěstí, ale to je od vás bezohlednost, protože kdyby vám to přiznala, ztratí podle mě veškerý kredit, co má. Zrovna vy se to nesmíte nikdy dozvědět. Nechte ji na pokoji, pane. A vy se uklidněte, paní.

ANNABELLA Za mě ho nepros. Já si života

necením vůbec. A jestli se zbláznil,

tak ať mě zabije.

SORANZO Slyšel jsi, Vasquesi?

VASQUES Slyšel, a taky ji za ta slova chválím. Ukazuje tím, že má vychování a ducha, a můžete se na mě zlobit, ale mně se takhle moc líbí. (*Soranzovi tiše.*) Pane, zkrátte svou pomstychtivost a nechte to na mě. Já vás pomstím. Ale ovládněte se, nebo všechno zkazíte. (*Nahlas.*) Jestli jste si někdy vážil mých služeb, poslechněte mě a potlačte svoje vášně. Jste ženatý muž. Víte, jak by všichni odmítnutý nápadníci zajásali, kdyby vás takhle viděli? Chlap musí umět trpět i odpouštět.

SORANZO Víš, Vasquesi, do toho kusu masa,

do téhle nestydaté tváře vložil jsem

všechnu svou víru. - Kdybys byla ctnostná,

ty krásná hanebnice, žádnou rozkoš,

pražádnou radost nevyměnil bych

za život s tebou. Moje naděje

jsi ale zesměšnila a mě zaživa

pohřbilas v hanbě náruživé díry.

Tak jsem tě miloval!

VASQUES (*Stranou. k Soranzovi*) Tohle je ono! Udržujte tenhle tón a přidejte trochu citu. Ať je to stručný, ale působivý. Však ono to půjde.

SORANZO Upřímně vzpomeň si na moje slova,

a řekni mi, zda napadlo tě někdy

zapochybovat o mém vroucím citu?

ANNABELLA Já vím, že jsi mě vždycky miloval.

SORANZO A oplátkou mám tohle? Annabello,

jedno vím jistě, že ten mizera,

který tě znectil, možná chtěl tvé tělo,

ale jak já tě nikdy nemiloval.

Co jeho vábilo, byl obrázek

na tebe pověšený, a ne to,

pro co jsem já tě zbožňoval - tvé srdce

a, jak jsem doufal, tvoje ctnosti.

ANNABELLA Bože,
ta slova zraňují mě víc než meč!

VASQUES Ještě chvíli a já sám budu brečet, jak je mi ho líto. Věděl jsem, paní, že skončí na tuhle notu, až ho přejde vztek.

SORANZO Odpusť mi, Annabelle. Ačkoli?
podlehla pokušení svého mládí,
já nezřeknu se povinnosti, kterou
coby tvůj manžel k tobě mám. V tom slově
"manžel" se skrývá slib! Když zjistím, že
jsi schopna nápravy, zapomenu
na starý hřích a přivinu tě k sobě.

VASQUES Tomu se říká velkorysost!

ANNABELLA Na kolenou ti...

SORANZO Vstávej! Nesmíš klečet!
Jdi do pokoje. Tvař se, jako by se
nic nezměnilo. Hned za tebou přijdu.
Vím, že je člověk křehký, chybuje.
Tvé jméno, křehkosti, však žena je.
Jdi. Brzy přijdu.
Odejde Annabella.

VASQUES Jo, hezky jste jí to řek. Tak co si teď myslíte o svém rajském štěstí?

SORANZO Peklo mě spaluje a pomstychtivost
mi vhání do žil krev!

VASQUES No dobře, ale víte, komu a jak se pomstít? Ono vzít si ženu s útežkem dneska není nic těžkého, ale těžší je zjistit, kdo jí tak
přítížil.

SORANZO Já to z ní vytáhnu, jinak se-

VASQUES Jinak se co? Na to zapomneňte! Vydržte ještě chvíli. Jděte za ní, jděte na ní - mírně, třeba se i rozbřečte, a možná i ona
kápne božskou. Zbytek zařídím já. Můžete se spolehnout. Až se uvidíme příště, budu vědět mnohem víc!

SORANZO Zadržovaná rána bývá nejvíce pádná.
Odejde.

VASQUES Takže se do toho pustíme! Už dlouho mi hlodalo v hlavě ošklivý podezření. Ale když jsem viděl, jak často se paní mračí,
jak hudruje a štěká, vzpomněl jsem si na přísloví: "V takovém domě nečistý duch straší, kde slípka kokrhá a kohout všechno snáší." Jestli se
dá obratnými stehy ututlat plný břicho, nebudu se stydět za děravou botu. Stejně jednou všechno praskne. Jen jsem se divil, že nakynula tak
rychle. Kdo za to asi může? A pak mě to trklo -
Vystoupí Putana.

Teď, anebo nikdy. - Ale, drahá chůvo, vy pláčete? Já vím, já vím! A nemám vám to za zlé. Pán se snad zbláznil nebo co. Vyvádí
jako ďábel. Že se nestydí!

PUTANA Ach, Vasquesi, proč jsem se já toho musela dožít? K tobě bývá taky takový?

VASQUES Ke mně? Zachází se mnou jako se psem! Kdyby nás bylo víc, já bych věděl jak na něj. Vždyť chudinku paní umoří! Že
čeká dítě! No a? Copak je to u ženských v jejím věku taková vzácnost?

PUTANA Chudinka zlatá, a přitom se to stalo proti její vůli.

VASQUES Přisahal bych, že pán takhle zuří hlavně kvůli tomu, že mu ona nechce prozradit, s kým to má. Jak já ho znám, stejně by
nad tím mávnul rukou. Kdyby mu to dokázala prostě říct, bylo by po kraválu.

PUTANA Myslíš?

VASQUES Nemyslím. Já to vím. Jen aby to z ní nezačal páčít násilím. Jednou ho napadlo, že vy musíte všechno vědět, a už na vás chtěl
zvostra vyrazit. Ale podařilo se mi ho zkrotit. I když něco asi víte, že jo?

PUTANA Ochraňuj nás pánbůh a všichni svatí, vím.

VASQUES A to je dobře. Kdo jinej by to měl vědět než vy. Jsem přesvědčenější, že vás má ráda, protože vy byste nikdy nedopustila,
aby se jí ublížilo, vidíte!

PUTANA Přisahámbohu, to teda ne! Ani za celý svět!

VASQUES Však byste se pak musela stydět. A teď máte dokonce šanci nejen dostat ji z té bryndy, ale navíc upokojit pána a získat si
ode všech nekonečnou lásku a uznání.

PUTANA Myslíš, Vasquesi?

VASQUES Nemyslím. Já to vím. Asi to byl někdo blízký a známý, počítám...

PUTANA Byl blízký i známý, ale...

VASQUES Jaké ale? Nebojte se! Mluvte! Já vás ochráním, kdyby něco... Určitě to nebyl žádný slouha...

PUTANA Říkáš, že bys mě ochránil?

VASQUES Nikdo se vás ani nedotkne. A navíc odměna vás nemine, to mi věřte!

PUTANA Nebyl to nikdo horší než její bratr.

VASQUES Její bratr Giovanni?

PUTANA Právě ten! Nikdy nepolíbil statečnější mladík krásnější děvče. Však se mají taky moc a moc rádi.

VASQUES No jo! Statečnější mladík to teda je. To si vybrala moc dobře. - Pane jo, čím dál tím líp! - A jste si jistá, že to byl on?

PUTANA Ovšem! Však uvidíš, dlouho bez ní určitě nevydrží.

VASQUES To by udělal chybu. Můžu vám věřit?

PUTANA Copak jsem machometán nebo hebrej, abys mi nevěřil. Kdepak, Vasquesi, já už o tom vím dost dlouho, než abych si něco
vymýšlela.

VASQUES Kde jste? Pojd'te sem všichni!

Vystoupí banditi.

PUTANA Kdo je to? Co tu dělají?

VASQUES Hned uvidíš. Pánové, pojd'te. Dejte tý odporný ženský roubík a vydlobněte jí oči! A pospěšte si!

PUTANA Vasquesi? Vasquesi!
VASQUES Roubík jsem řekl! To chcete poslouchat její žvásty? Co se s tím tak páráte? Tady máš něco na zub, ty čarodějnice! Odneste ji zadem do sklepa a tam jí vydlobujte oči. A kdyby řvala, uřízněte jí nos! Jasný? Udělejte to rychle a pořádně! - Výborně! Povedlo se to líp, než jsem čekal.

Odejdou banditi s Putanou.

S vlastním bratrem! No to je hnus! Taková d'ábelská zkaženost! Kde to žijem, že se dneska smí už úplně všechno? S vlastním bratrem! Ale tímhle to neskončilo! Musím za pánem a dát mu malou lekci v konání pomsty. Konečně chápu, co to znamená navrch huj a vespod fuj. - Tady jde další případ.

Vystoupí Giovanni.

Giovanni! Jako na zavolanou! Už je mi všechno jasný - jako slunce a den, a jako že po dni musí přijít noc!

GIOVANNI Neviděls moji sestru?

VASQUES Je trochu nemocná, pane, a necítí se dobře.

GIOVANNI Přejedla se? Má plné břicho?

VASQUES Přesně tak. Vy jste na to káp. Ona totiž vzácná paní...

GIOVANNI Kde je?

VASQUES Ve svém pokoji. Sama. Jděte ji navštívit!

(Giovanni mu dává peníze.)

Jste náramně uznalej, pane. Budu dvojnásob k vašim službám a to pořád, pořád! Neřád!

Odejde Giovanni

Vystoupí Soranzo.

Pane, všechno je na nejlepší cestě. Sehrál jsem to mazaně a všechno klaplo. Pojd'te někam stranou.

SORANZO Přišel k ní bratr. Uvidí, že se něco děje.

VASQUES Někdo to uvidí! Jinej už nic vidět nebude. Co paní?

SORANZO Choval jsem se k ní jemně, jak? s mi radil.

Musím se pomstít, nebo zešílím.

Ale víš, Vasquesi -

VASQUES Nevím a nechci vědět. Teď je řada na vás, abyste se něco dozvěděl. Promiňte mi tu otevřenost. Mladý pán at' si zatím užívá po libosti, ale už to má spočítaný a ani čert mu nepomůže. Pane, pojd'me někam, kde je klid.

SORANZO Já už se nezaleknu ničeho.

Odejdou.

JEDNÁNÍ PÁTÉ

SCÉNA 1.

Vystoupí nahoře Annabella.

ANNABELLA Sbohem, vy promarněné minuty, kdy

plnila prázdný život plytká rozkoš .

Radosti moje, opouštím vás navždy.

Ty, vzácný čase, který letíš světem

s roznášskou osudů, zastav se u mě,

s posledním listem mého života

a já ti dám pro dosud nezrozené

zprávu o utrpení jedné nešťastnice.

Svědomy ve mně potlačilo touhu

a pocit provinilosti mi říká,

Vystoupí mnich Bonaventura.

že jsem už ztracená. Prokletá je

krása, do které obličej se oblék,

když před hanbou ji nezakrývá ctnost.

Jsem jako hrdlička, co sama v kleci

se svými mřížemi chce mudrovat

o neštěstí, které ji potkalo.

Ach, Giovanni, sám sebe připravils

o čest a poctivost, stejně jak mě.

Proč hvězdy stojící u mého zrodu,

přivedly do neštěstí taky tebe?

Kéž by tak metla, která šlehá mě,

se tobě vyhnula a pouze já

cítila plameny těch děsných muk.

BONAVENTURA *(Stranou)* Slyším dobře?

ANNABELLA Ten svatý muž, mnich, který

mou ruku spojil s rukou mého muže

před tváří boží, často varoval mě,

že kráčím přímou cestou do záhuby.

Jenomže hříšníci bývají hluší,

za chvíle slasti prodávají duši,

stejně jak já.

BONAVENTURA To je mi rajská hudba.

ANNABELLA Můj dobrý duchu, odpusť mi a pomoz

už naposledy. Sešli někoho,

komu bych mohla svěřit tento list,
který jsem psala slzami a krví.
V něm činím pokání a oznamuji,
že odcházím z tohoto života,
v kterém jsem dávno mrtvá.

BONAVENTURA

Paní, nebe

vás vyslyšelo a mě posílá,
abych vám podal svou pomocnou ruku.

ANNABELLA Kdo jste?

BONAVENTURA

Přítel vašeho bratra. Mnich.

S radostí v duši poslouchal jsem, jak
vám dobře radí špatné svědomí.
Co chcete poslat? Komu? Nebojte se!

ANNABELLA Nebe mi přeje! Nečekala jsem
takovou přízeň. Zde je, svatý muži.

(Hodí mu dopis.)

Dejte list bratrovi a vyříd'te mu,
že ho moc zdravím. Ať si dopis přečte
a kaje se. Prosím vás, řekněte mu,
že já se taky kaju za své hříchy,
zamčená o samotě v ložnici
bez chůvy, jejíž zmizení mě děsí.
Ať se má na pozoru před Soranzem!
Bojím se víc, než stihnu vypovědět.
Je to tu nebezpečné, otče, špehové
číhají všude. Jdu. Dáte mu to?

BONAVENTURA

Dám.

Utíkej, dcero. Přijmi požehnání.
Kéž Bůh tě v životě i smrti chrání.
Odejde mnich Bonaventura.

ANNABELLA Nebesa, dík, že nebyla jste němá.

Ted' budu moci zemřít očištěna.
Odejde.

SCÉNA 2.

Vystoupí Soranzo a Vasques.

VASQUES Tak už mi věříte? Vzal jste si děvku, který jste dobrej leda na to, aby se vysmívala vašim parohům, radovala se z vašeho neštěstí, pelešila se ve vaší manželský posteli a aby utrácela vaše peníze za pasáky a bordelbáby.

SORANZO Ušetři mě, prosím. Dost!

VASQUES Paroháč bejvá ochočený zvíře!

SORANZO Jsem rozhodnutý, už mě nepopichuj!

Nezastaví mě nic a udeřím
jak blesk. Vřak před tím nechám svoji paní
obléknout do svatebních šatů. Budu
ji líbat, objímat a laskat. Jdi!
A zjisti, jestli ti tví rabijáti
jsou připraveni v úkrytu. Tak slyšíš?

VASQUES O nic jiného se, pane, starat nemusíte, než abyste nezměnil názor. Vřak víte: Co člověk zmešká, je pryč a už to nepřitáhnete zpátky ani párem volů.

SORANZO Na oslavu mých narozenin pozvi

co nejvybraněji smetánku města,
i pana bratra soka s panem tchánem.
Jdi na ně jemně, ať tě neodmítnou.
Udělej to a pak se rychle vrať!

VASQUES Ne aby vás lítost svedla z cesty, než se vrátím. Vzpomeňte si, udělala vás paroháčem s vlastním bratrem!

SORANZO Jak skončím já, mě vůbec nezajímá.

Pouze krvavou mstu mám před očima.
Odejdou.

SCÉNA 3.

Vystoupí Giovanni.

GIOVANNI Zavedený názor je pitomost:

jak rákoska, před níž se třese školák,
děsí neprobádané kouty myslí.
Například já, než se má sestra vdala,
si myslel, že s tou smlouvou manželskou
skončí má slast. Nic se však nezměnilo.
Ta smlouva byla pouhá formalita. Pořád je moje, každý polibek
je stejně sladký, jako byl ten první,
co jsem si od ní vzal, když mohla se
honosit panenstvím. Je nádherné,
když k sobě dva tak patří jako my.
Ať školometi sní o jiných světech,
můj svět, mé štěstí je jen teď a tady.
A za nic bych ho nikdy nevyměnil.
Ani za celý ráj.

Vystoupí mnich Bonaventura.

Otče, vcházíte právě na oslavu
mé odříkané vášně. Řeknu vám,
že peklo, kterým jste mě strašil, je
jen pověrečný, hloupý, směšný strach.
A dokážu vám to - BONAVENTURA
tě zahubí. Čti! To je pro tebe.

Tvá zaslepenost

(Podá mu dopis.)

GIOVANNI Od koho je to?

BONAVENTURA Sám se podívej!

Vidím, že rozpálená krev ti tuhne v žilách a brzy promění se v led.

Proč jsi tak pobledl?

GIOVANNI Jste čaroděj,

a v přestrojení do mnišského hávu
kladete mezi mě a moji lásku
d'ábelské pasti?

BONAVENTURA Máš duši vyprahlou,

jinak bys padl k zemi.

GIOVANNI Poznávám

to písmo. Dopis je psán krví! Já
to nechápu! Smrt? Nebál bych se blesku,
kdyby mi mířil přímo do srdce.
Že prý nás odhalili? Mor ať vezme
slabošskou zbabělost. Prý odhalili!
Moc pochybuju! To je nemožné!
Kdo z nás by zradil naše vlastní štěstí?
Taková hloupost! To je padělek!
Možná jste někde něco v zlosti plácnul.

Vystoupí Vasques.

Přeješ si?

VASQUES Můj pán, jak bývá jeho zvykem každý rok, oslavuje i letos svoje narozeniny a dovoluje si vás mým prostřednictvím pozvat
na oslavu. Svou účast ráčili už přislíbit: váš ctěný pan otec, Jeho Milost kardinál a jiní potentáti z celé Parmy. Tak co, přidáte se taky?

GIOVANNI Vyříd' mu, že si troufnu přijít.

VASQUES Že si troufnete přijít?

GIOVANNI Ano. A přijdu, protože chci přijít.

VASQUES Proč to říkáte tak divně?

GIOVANNI Řekni, že přijdu.

VASQUES A nezapomenete?

GIOVANNI Nestačí ti to? Přijdu! Rozumíš?

VASQUES Vyřídím to. - K službám, pane.

Odejde Vasques.

BONAVENTURA Já doufám, že tam nepůjdeš?

GIOVANNI Proč ne?

BONAVENTURA Nesmíš tam jít. Vsadím se, že ta slavnost

je léčka, jak tě přilákat a zničit.

Prosím tě, zůstaň doma.

GIOVANNI Doma? Smrt

kdyby tam čekala a celý sbor
morových ran, kohorta nástrah, smrtí,
přece tam půjdu. Budu připraven
svůj meč zaseknout stejně hluboko
jak oni.

BONAVENTURA Dobře tedy. Jdi si. Vidím, že neodvratně spěješ k svému konci,
k hroznému konci. Nebudu tu čekat na tvoji zkázu. Ještě dnes se vracím do Boloně a vyhnu se té ráně.

Sbohem buď, Parmo, neměl jsem tě poznat,
a nikoho zde. - Pomocť ti nemám čím,
jen proto tě v neštěstí opouštím.
Odejde mnich Bonaventura.

GIOVANNI Neštěstí, zoufalství tisíce pekel
mě nezastaví. Všecko je mi jedno.
Teď jenom vymyslet nějaký plán.
Vzmuž se, má duše! Hloupé předsudky
nesmějí zhasit plamen odvahy,
která mě povede k hrdinské smrti.
Jestliže musím padnout jako dub,
na padrť rozdrťím tu žoužel, která
mi přijde do cesty. Ať všechno zhyne!
Odejde.

SCÉNA 5.

Vystoupí Soranzo, Vasques a banditi.

SORANZO Nesmíte ztratit odvalu a couvnout!

VASQUES Však já na ně dohlídnu. Pánové, buďte krutý a nelítostný a bohatá odměna vás nemine. Že dostanete milost a nebudete dále psanci, o to se postará můj pán, ale co si ukořistíte, to je vaše starost.

BANDITI Bude to masakr.

SORANZO Zde máte zálohu. A ještě. Tahle
práce je ušlechtilá, čestná pomsta!
Budete bohatí a svobodní!

BANDITI Svoboda! Svoboda!

VASQUES Klid! Každý si nasad'ť masku a buďte v úkrytu. Musíte být zticha! Heslo znáte. Dokud ho neuslyšíte, nesmíte se ani hnout, ale jakmile ho zaslechnete, vyrazíte jako uragán! Nemusím vám přece vysvětlovat vaše řemeslo.

BANDITI To teda ne!

VASQUES Tak do úkrytu! A víte co vás čeká. Uznání a peníze! Zmizte!

Odejdou banditi.

SORANZO Všichni pozvaní přijdou, Vasquesi?

VASQUES Ano, pane! Ještě mi dovoluťe, abych trochu posílil vaše odhodlání. Jak vidíte, tahle akce nemá žádný slabý místa kromě vaší útloučnosti. Obrňte se vzpomínkami na to, jak vás zostudili, zesměšnili, Hippolitu na vás pošťvali a hrozně vám ukrýdili, což může napravit jediná věc. Pomsta! Vaše hrozná pomsta!

SORANZO Ano. Chci kousat, proto nešťčkám
a mlčím. Ale krev se ve mně vaří!

VASQUES Takhle vypadá pravý Ital. A přece. Až ten krvesmilnej ratlík přijde, bude mít choutky, jako obvykle. Dopřejte mu to.

Nechte ho vejít k ní do vaší ložnice a do vašeho lože. Ať si ten zajíc zaskáče, než vyrazíme na lov. Nejlepší bude poslat ho čertu, právě když cizoložně przní vlastní sestru.

Vystoupí Giovanni.

SORANZO Souhlasím. Vidíš, už je tady. Jde
nám přímo do rány. Vítejte, drahý bratře.
Jsem poctěn vaší návštěvou. Jste vítán.
Kde je však siňor Florio?

GIOVANNI Můj otec
a jiní vzácní páni dorazí
k vám s panem kardinálem. Jak je sestře?

SORANZO Má naspěch jako každá hospodyňka,
co čeká hosty. Nechcete jí pomocť?

GIOVANNI Milerád.

SORANZO Já mezitím přivítám
tu skvělou návštěvu. A vy ji přiveďte.

GIOVANNI Vidím, že máte práce nad hlavu.

Odejde Giovanni.

VASQUES Lucifer by to líp nevymyslel. Ať jde a utopí se ve vlastní špíně!
(Fanfáry.)

Kardinál přichází. Připravte se na jeho přivítání.

Vystoupí kardinál, Florio, Donado, Richardetto a sloužící..

SORANZO Vaše Milosti, je mi velkou ctí,
že mohu uvítat vás ve svém domě.
Jsem váš nejpokornější služebník.

KARDINÁL Jste naším přítelem, Soranzo. Svatý
otec se dozví, jakou oddanost
chováte k jeho nunciovi. Já vás
měl vždycky v lásce.

SORANZO Pánové, i vy
jste vítání a dík vám za poctu, kterou jste všichni prokázali mně i mému domu. Magnificence, račte jít dál.

KARDINÁL Rád půjdu. Podle zvyku
teď oslavíme vaše výročí

vesele, ale umírněně. SORANZO

Panstvo,

prosím vás, následujte Jeho Milost.

SCÉNA 5.

Vystoupí Giovanni a Annabella (ležící na lůžku).

GIOVANNI Co tě to posedlo? Ukázal ti
tvůj nový mrštný manžel v posteli
nějaký trik, na nějž jsme nepřišli?
Nebo chceš zrádně zapřít všechny sliby
a přísahy?

ANNABELLA Proč se mi vysmíváš,
když tolik trpím? Ani netušíš,
v jakém jsi nebezpečí?

GIOVANNI Největší hrůzu naháníš mi ty!
Nevěříš mi! Jinak bys věděla,
že žádné zloby, žádných úskoků
se - s tebou - nebojím. Držím svůj osud pevně v hrsti, a kdybys byla ty
stálejší o píď, než je bludná luna,
dokázal bych si osedlat i čas.
Tak co? Už budeš ke mně upřímná?

ANNABELLA Bratře, ty víš, co mezi námi bylo.
Od zkázy dělí nás jen okamžik,
než skončí hostina. Nepromarněme
poslední chvíle planým povídáním.
Do téhle parády mě neoblékli
asi jen tak. Ta skvostná oslava
je něco víc než záchvat štědrosti.
Proč já, která tu byla zavřená
tak dlouho o samotě, bez chůvy
a služebných, teď můžu svobodně
chodit, kam chci? Otevři oči, bratře!
Ta hostina, to bude předkrm k smrti
nás dvou. Smiř se s tím! Slyšíš? Připrav se!
Buď rád, že je to tak!

GIOVANNI Ano, jsem rád.
Je psáno, že se celá zeměkoule
promění v popel během minuty.

ANNABELLA I já to četla. GIOVANNI Bylo by to divné
vidět, jak hoří voda. Kdybych tomu
dokázal věřit, klidně uvěřím
i v existenci nebe nebo pekla.

ANNABELLA Ty jistě existují!

GIOVANNI Je to přelud! Leda že bys tam byla taky.

ANNABELLA Budu.

GIOVANNI Myslíš?

ANNABELLA Určitě!

GIOVANNI Myslíš, že bychom se
tam, na tom druhém světě, mohli setkat?
Dívat se na sebe, líbat se, smát se
tak jako nyní?

ANNABELLA Nevím. Ale spíš
mi řekni, co uděláš teď! Hrozí
nám strašné nebezpečí! Přemýšlej,
jak utečeme! Hosté už jsou tady!

GIOVANNI Podívej se mi do tváře. Co vidíš?

ANNABELLA Zoufalství, starost, smutek, odhodlání.

GIOVANNI Což značí smrt a nespoutaný hněv.
Co je v mých očích?

ANNABELLA Zdá se mi, že pláčeš.

GIOVANNI Ano. A jsou to slzy pohřební,
kanoucí na tvůj hrob. Brázdily mi

tváře už tehdy, když jsem tě tak chtěl
a nevěděl, jak na to . Annabello,
co bylo, bylo, nelze ztrácet čas.
Ať jsou mi svědkem všichni duchové
a všechno, co je kolem ve dne, v noci,
ráno či večer, že mé slzy, které dřív řinuly se jako hold mé lásce,
teď moji lásku oplakávají.
Sotva co příroda tě stvořila
co vzor vši krásy světu, žárlivě
si osud bere zpátky tento dar,
než se jím jiní mohli pokochat.
Modli se, Annabello, musíme
se rozloučit. Tvá duše usedne
v nebi na bílém trůnu nevinnosti.
Modli se, modli!

ANNABELLA Tuším, co chceš dělat.
Andělé nebeští, chraňte mě!

GIOVANNI Amen.

Polib mě. Jestli někdy v příštích dobách
se lidé doslechnou o našem zbrklém citu,
budou nás právem odsuzovat podle
zákonů svědomí a slušnosti.
Nepřiznají nám naši lásku jako
přílehčující okolnost. Proč taky!
Podej mi ruku. Krásně proudí život
žilkami na tvých pažích. Na dlani
čtu, jak jsi zdravá. Mohl bych se hádat,
že jsou to všechno pusté lichotky.
Polib mě ještě - odpusť.

ANNABELLA Odpouštím.

GIOVANNI Sbohem.

ANNABELLA Ty odcházíš?

GIOVANNI Zčerneje, slunce,
ať z poledne je rázem temná noc
a nikdo nevidí čin černější
než nejstrašnější cesta do pekel.
Ještě mě líbej, sestro.

ANNABELLA Co chceš dělat?

GIOVANNI Tvou pověst zachránit a polibkem tě zabít.
(*Probodne ji.*)

Zemři mou rukou, zemři, lásko má,
pro záchranu tvé cti jdu pomstu vykonat.

ANNABELLA Ty jsi mě zabil, bratře?

GIOVANNI Vysvětlím
ti vše, až budeš mrtvá. Kdybych měl
tento čin obhajovat do očí
tvé kráse (úchvatné i ve smrti),
zaváhal bych a nikdy neudělal
to, na co jsem přece tak pyšný.

ANNABELLA Odpusť mu, Bože, i mně, hrozné hříchy.
Sbohem, ty krutý, krutý - slitování! Ach! (*Zemře.*)

GIOVANNI Zemřela. Běda! Dobrá duše. Náš
nešťastný plod, co v jejím lůně leží,
ode mě dostal kolébku i hrob. Nesmím tu otálet. Svatební lože
se smutně snáší s její mrtvou krásou.
Soranzo, zhatil jsem tvé plány. Trik
ti nevyšel. Musel jsem ale zabít
lásku, pro jejíž každou kapku krve
jsem obětoval vlastní srdce. Drahá
Annabello, jak skvostně triumfuješ
krvácející ránou nad podlostí.
Odvalu, ruko, srdce, buď můj štít,
ať nezkazím, co musím dokončit.
Odejde s Annabellou v náručí.

SCÉNA 6.

*Hostina. Vystoupí kardinál, Florio, Donado, Soranzo, Richardetto, Vasques ?
a sloužící. Všichni usednou kolem stolu.*

VASQUES Nezapomeňte, pane, co je třeba. Konejte obezřetně, ale rozhodně!

SORANZO Stačí! Jsem odhodlán. - Milosti, rače
ochutnat z těchto pamlsků. I když

jsou oslavy vždy spíše úlitbou
zvykům než pravou připomínkou toho,
co slavíme, jsem neskonale šťastný, že vás tu máme.

KARDINÁL I mně se tu líbí.

SORANZO Kde ale je můj švagr Giovanni?

Vystoupí Giovanni se srdce nabodnutým na dýce.

GIOVANNI Tady jsem, Soranzo. A čerstvá krev,
co zdobí mě, vítězí nad smrtí.
Pyšním se kořistí lásky a pomsty
a není v moci osudu a sil,
co řídí kroky nesmrtelných duší,
mě zastavit.

KARDINÁL Co to má znamenat?

FLORIO Giovanni! Synku!

SORANZO Můj plán se hatí?

GIOVANNI Zíráte v úžasu a zbaběle
trnete při pohledu na to srdce?
Jak by vás teprv ochromila hrůza,
kdybyste viděli, jak masakruji
život a krásu. Drahá sestřičko!

FLORIO Co je s ní?

GIOVANNI Velikost mého činu zatemnila
polední slunce. Padla černá noc.
Přišli jste na hostinu, pánové.
Já pro svůj pokrm zaryl hluboko -
do prsti plné dražších pokladů
než zlato s drahokamy. Toto srdce,
jež chová v sobě mé, jsem ukořistil.
Pohled'te na ně. Poznáváte ho?

VASQUES Co je to za divnou hádanku?

GIOVANNI Toto je srdce sestry Annabelly.
Jste vyděšení? Špicí této dýky
jsem její plodné lůno protnul. Budu
ted' slavný jako nestrašnější kat!

FLORIO Ty šílenče, jsi při smyslech?

GIOVANNI Jsem, otče.
Budoucnost musí vědět, že svůj osud
jsem obětoval cti a pomstě - že
si, otče, zasloužím být vaším synem,
proto vše vyjevím.

FLORIO O čem to mluvíš?

GIOVANNI Devětkrát vyšel měsíc v úplňku
od chvíle, kdy jsem prvně okusil
lásku své sestry, vaší dcery, otče.

FLORIO Pánové, šílí, mluví z cesty.

GIOVANNI Ne.
Po devět měsíců jsme užívali
si spolu tajné lásky. Po devět
měsíců byl jsem její pán a král.
Soranzo, ty to víš. Tvá bledá tvář
nese punc potupy a prozrazuje tě.
Brzy se v jejím plodném lůně ujal
živoucí svědek našich kradmých slastí
a vyrostl v nenarozené dítě.

KARDINÁL Ty krvesmilný lotře!

FLORIO Blábolí!

GIOVANNI Ne, přísahám, že říkám čistou pravdu.

SORANZO Já vzteky puknu. Přiveďte tu couru!

VASQUES Jdu pro ni, pane.

Odejde Vasques.

GIOVANNI Jdi si. Hlupáci,
copak mi nevěříte? Přísahám
při všem, co je vám svaté, pouze z lásky,
kterou jsem choval k živé Annabelle,
jsem vlastní rukou z její hrudi vyrval
zde toto srdce.

Vystoupí Vasques.

Je to pravda?

VASQUES Ano!

FLORIO Proklatče! Musel jsem žít, abych-

(Padne mrtev k zemi.)

KARDINÁL Florio!

- Vidíš, ty stvůro, co jsi způsobil?
Zlomil jsi otci srdce. Copak nikdo
si na něj netroufne?

GIOVANNI Ať jdou! - Otče!

Oč lépe smrt mu sluší nežli žal.
Udatně umřels. Ve mně přežívá
poslední z rodu. Já, na jehož rukou
krev sestry a krev otce ulpívá. SORANZO Ty vraždy dlouho nepřežiješ! Ty
výsměchu všeho, co je lidské!

GIOVANNI Možná.

Ve dlani svírám nitky osudu.
Vidíš, Soranzo, srdce svojí ženy?
Královsky vyměním ho za tvoje.
(Bodne ho.)

Tumáš. A tumáš. Pomsta vykonána!

VASQUES Tak tohle už je příliš! - S každým mordem jste troufalejší, pane! Já vám to zatrhnu!

(Bojují.)

GIOVANNI Tak pojd' a bij se!

VASQUES Co? Ještě nemáš dost? Když tahle nestačí, tady máš další! Pořád ještě nic? Brzy to s tebou skončím! POMSTA!

Vystoupí banditi a vrhnou se na Giovanniho.

GIOVANNI Vítejte, páni. Žádné přesily
se nebojím!

Už nemůžu. Ubohé ruce,
rychle jste přišly o veškerou sílu!

VASQUES Je po tobě! - Ztraťte se. Je po všem. Co ukořistíte, je vaše. Musíte se o sebe postarat! Jděte!

BANDITI Pryč, pryč!

Odejdou banditi.

VASQUES Jak je vám, pane? Vidíte ho? Tak co?

SORANZO Umírám, ale jsem rád, že ten ďábel
splatí své černé skutky životem.

Vasquesi, posledním dechem tě prosím,
ať neunikne smrti tenhle zlosyn! - Ach!

VASQUES Bud' navždy s vámi klid a mír, můj nejdražší pane a veliteli.

GIOVANNI Čí ruka zasadila mi tu ránu?

VASQUES Moje. Já jsem tě obsloužil. Doufám, že ti to stačí!

GIOVANNI Děkuju ti, udělals za mě to,
co jinak bych musel vykonat sám.

Je jisté, že tvůj pán je mrtev?

VASQUES Ty zpupný zmetku! Stejně jisté, jako že ty mi chcípneš před očima!

KARDINÁL Tvůj život končí. Pros o milost Boha!

GIOVANNI Boha? Ne. Já jsem našel spravedlnost zde!

KARDINÁL Modli se! Kaj!

GIOVANNI Tak rychle ztrácím krev!

Smrti, už dlouho jsem se nemoh dočkat,
až obejmů tě, pojd' a vezmi si mě.

Ať odvedeš mě do pekla či jinam,
dopřej mi, že tam se mnou bude ona.

(Zemře.)

DONADO Podivný zázrak spravedlnosti.

KARDINÁL Vzburcujte město. Pozabíjejí nás!

VASQUES Už se nemusíte ničeho bát. Tímhle podivným skutkem jsem splnil slib, který jsem dal otci svého pána.

KARDINÁL A jaký ztělesněný ďábel mohl tě
naverbovat k tomuto dílu?

VASQUES Nic než poctivost a nutnost napravit křivdy napáchané na mým pánovi. Víte, pane, já jsem ze Španěl, odkud mě v mládí
odvedl otec siňora Soranza. Tomu jsem věrně sloužil až do jeho smrti a pak jsem stejně věrně sloužil i jeho synovi. To, co jsem udělal, byla
jen má povinnost, a jestli něčeho lituju, pak jedině toho, že jsem svým životem nevykoupil život svého pána.

KARDINÁL Kdo jiný o tom krvesmilstvu měl
nějaké povědomí?

VASQUES Stará chůva zabité paní Annabelly.

KARDINÁL A ta je kde?

VASQUES Zavřená vedle. Když přiznala svou vinu, dal jsem jí vypíchnout oči, ale nechal jsem ji žít, aby dosvědčila to, co jste slyšel
přímo od Giovanniho. Je na vás, Milosti, abyste posoudil mé činy a odsoudil mě, uznáte-li to za vhodné.

KARDINÁL Moment! Nejdřív tu ženu, která měla
prsty v té hnusné věci, vyved'te
za bránu města a tam na výstrahu
ji spalte na popel! Tak přikazuji!

DONADO Tak je to spravedlivé!

KARDINÁL Donado, vy si to vezměte na starost.

DONADO Moc rád.

VASQUES A co já? Milerád půjdu taky na smrt. Chtěl jsem být jenom k synovi stejně poctivý jako k otci.

KARDINÁL Protože konal?s ne pro vlastní prospěch,

však pro druhého, a protože jsi Španěl,

jsi vyhoštěn navěky z Itálie.

Do tří dnů musíš pryč. To rozhodnutí

je spíše moudré nežli spravedlivé. VASQUES

je spíše moudré nežli spravedlivé. VASQUES Já to беру. Vyváznu se zdravou kůží a ještě mně tuze hoví, že při týhle odplatě to Španěl nandal Italovi.

Odejde Vasques.

KARDINÁL Odneste mrtvá těla, pohřběte je,

a všechny šperky, vzácnosti a zlato,

co tady jsou, dle církevního práva zabavujeme pro Svatého otce.

(Richardetto se odmaskuje.)

RICHARDETTO Milosti, omlouvám se, že jsem tu byl

tak dlouho v přestrojení. Měl jsem v práci

dohlídnout na to, že se zrada nevyplácí.

KARDINÁL Richardetto, tak vy jste nezemřel?

DONADO Vy jste, pane-

RICHARDETTO Váš přítel.

KARDINÁL

bude čas bavit se vyprávěním

v němž vraždy, krvesmilsvo hrály prim,

a taky jedna bohatá a krásná dívka,

o níž lze říct jen: